त्रिकूटार्चनपद्धतिः त्रिपुरार्चनपद्धतिर्वा

४७४१

[illegible]

[illegible]

त्रि॰ प॰ १

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ श्रीमातः पादकमलयुगले हृदयाम्बुजे विन्यस्य त्रिपुरादेवेन पद्धतिः संप्रव
क्ष्यते अथ प्रातरुत्थाय दैशान्तरुत्थाय मलं विप्रक्षाल्य शुद्धाम्बरं परिधाय यागमंदिरं प्रविश्य संमार्जनादिक
मंगलारात्रिकं विधाय निर्माल्यमपसार्य पुष्पांजलिं दत्वा आसने उपविश्य स्वशिरसि सहस्रद
लकमले गुरुपादाम्बुजे ध्यायेत् आनन्दमानन्दकरं प्रसन्नं ज्ञानस्वरूपं निजभावयुक्तम् योगीन्द्र
मीड्यं भवरोगवैद्यं श्रीमद्गुरुं नित्यमहं भजामि १ शिरस्थशुक्लपद्मस्थप्रसन्नं द्विभुजादिकं शुद्धं
ह्यास्मि स्वरूपं नित्यमुक्तं न ... २ इत्थं गुरुं देवतात्मना मैक्यं स्मृत्वा स्वेष्टदेवतां प्रार्थयेत्
त्रैलोक्यचैतन्यमयादिदेवि श्रीमहेश्वरि तवाज्ञयैव प्रातः समुत्थाय तव प्रियार्थं संसारयात्राम
नुवर्तयिष्ये जानामि धर्मं न च मे प्रवृत्तिर्जानाम्यधर्मं न च मे निवृत्तिः केनापि देवेन हृदिस्थितेन यथा
नियुक्तोस्मि तथा करोमि २ इति मंत्रद्वयेन स्वेष्टदेवतां प्रार्थ्य वहन्नासापुटभागेन पादेन पृथ्वीं स्पृशे
त् तत्र मंत्रः समुद्रमेखले देवि पर्वतस्तनमंडिते विष्णुपत्नि नमस्तुभ्यं पादस्पर्शं क्षमस्व मे बहिर्मल
मूत्रोत्सर्गाय गच्छेत् तत्र पृथिव्यां त्रिणानि निःक्षिप्य एतन्मंत्रेण तालस्फोटं कृत्वा मलमूत्रं त्यजे
त् उत्तिष्ठन्तु सुराः सर्वे पिशाचाः सर्वतो दिशं सर्वेषामविरोधेन मलमूत्रं त्यजाम्यहं ततो हस्तौ
पादौ प्रक्षाल्य ह्रीमिति मंत्रेण दन्तधावनमाचरेत् दन्तान्विशोध्य देवतागणानामादि स्मरन् स्नानं व्र
जेत् स्नानं हि द्विविधं आन्तरं बाह्यं आन्तरं यथा कोटिसूर्यप्रतीकाशं निजमूर्धायुधेहं ताम् शिरःस्था
से स्मरेद्देवीं तत्पादोदकधारया विशन्त्या ब्रह्मरंध्रेण निजदेहं विशुद्धया प्रत्यल्पांतर्गते पापे विरजा
जायते नरः इत्यंतः स्नानम् ततो वैदिकं स्नानमाचरेत् अघमर्षणसूक्तं ऋतं च सत्यं चेति मंत्र १

हृदयमुच्चरन् निमज्जेत् ततो मंत्रस्नानमाचरेत् तत्प्रकारो निगद्यते मूलेन प्राणायामं कृत्वा ततः
षडङ्गन्यासं कृत्वा ततः सूर्यमंडलात्तीर्थान्याकर्षेदंकुशमुद्रया मंत्रत्रयेण जलमध्ये तन्मंत्रत्रयं
लिखेत् मंत्रा उच्यंते ब्रह्मांडोदरतीर्थानि करैः स्पृष्टानि ते रवे तेन सत्येन मे देव देहि तीर्थं दिवाक
र १ गंगे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति नर्मदे सिंधु कावेरि जलेऽस्मिन् संनिधिं कुरु २ आवाहयामि
त्वां देवि स्नानार्थमिह सुंदरि एहि गंगे नमस्तुभ्यं सर्वतीर्थसमन्विते ३ वमिति बीजं जपन् तीर्था
नि जले नियोजयेत् ततोऽग्न्यर्केंदुमंडलानि जले संचिंतयेत् तद्यथा रं वह्निमंडलाय दशकला
त्मने नमः अं अर्कमंडलाय द्वादशकलात्मने नमः सं सोममंडलायामृतमयाय षोडशकला
त्मने नमः पुनर्वमिति बीजेन द्वादशवारं तज्जलमभिमंत्रयेत् हुमिति बीजेनावगुंठ्य फडिति मं
त्रेण मत्स्यमुद्रया संरक्ष्य एकादशवारं मूलेनाभिमंत्र्य आधारः सर्वभूतानां विष्णोरतुलतेजसः
तद्रूपाश्च ततो जाता आपस्ताः प्रणमाम्यहम् इत्यनेन मंत्रेण तज्जलं नमेत् पुनर्जले प्राणायामं
कुर्यात् तत्र क्रमः द्वात्रिंशद्वारं पूरकं चतुःषष्टिवारं कुंभकं षोडशवारं रेचकं ततः षडंगं कृ
त्वा वामकरे जलमादाय त्रिर्वारं मूलं प्रजप्य पुनस्तज्जलं वामकरात् दक्षकरेण गृहीत्वा तज्जला
च्च्योतद्भिर्बिंदुभिर्मूलमंत्रेण सप्तधा स्वदेहं संमार्ज्य अवशिष्टं तज्जलं पुनर्दक्षहस्ते समादाय नासिका
ंतिकमानयेत् मूलेनाद्यबीजेन इडयांतः समाकृष्य तज्जौतैः पापसंचयैः कृष्णवर्णं पापं मज्जेत् दे
वताकृतिं मूले स्मरेत् उन्मज्ज्य कलशमुद्रया सप्तवारं शिरः सिंचेत् ततो मूलेन चतुर्भिर्मंत्रैर्नि
जांगं संसिंचेत् मंत्रानाह सिसृक्षोर्निखिलं विश्वं मुहुः शुक्रं प्रजापतेः मातरः सर्वभूतानामापो

त्रि॰
प॰
२

देवः पुनेतु मां १ अलक्ष्मीः मलरूपायाः सर्वभूतेषु संस्थिता तालयति निजस्पर्शात् पापो देवः पुनेतु
मां २ यन्मे केशेषु दौर्भाग्यं सीमंते यच्च मूर्द्धनि ललाटे कर्णयोरक्ष्णो रापस्तद्घ्नन्तु वो नमः ३ आ
युरारोग्यमैश्वर्यमरिपक्षक्षयः सुखं संतोषः क्षान्तिरास्तिक्यं विद्या भवतु वो नमः ४ इति स्नानविधि
तीर्थाभावे स्वसदने उष्णजलेन स्नानं कुर्यात् तत्राल्पा मंत्राः प्रयोक्तव्याः ऋतमश्चेदस्तपोरयश्चा
दायाघमर्षणं कुर्यात् वा भस्मना गोरजोभिः स्नायात् स्नाते संध्यां तर्पणं कृत्वा मंत्रसंध्यां तर्पणं
कुर्यात् तद्यथा आदौ आचमनं तत्र मंत्राः ऐं आत्मतत्त्वाय स्वाहा ऐं विद्यातत्त्वाय स्वाहा ऐं शिवत
त्त्वाय स्वाहा इति त्रिराचमनं कृत्वा ततोऽग्निहोत्रात्थितं भस्मादाय भाले त्रिपुंड्रकं कुर्यात् तत्र क्रमः
मूलविद्यया त्रिरभिमन्त्र्य अग्निरिति भस्म जलमिति भस्म स्थलमिति भस्म व्योमेति भस्म सर्वं
ह वा इदं भस्म इति मंत्रेण भस्मधारणं कृत्वा उपात्तसकलदुरितक्षयार्थं प्रातर्मन्त्रसंध्यामुपास्य मूले
न बीजेन वा शिखां वध्वा प्राणायामं कुर्यात् तत्र क्रमः द्वात्रिंशद्वारे पूरकं चतुःषष्टिवारे कुंभकं षो
डशवारे रेचकं ततः षडंगं कृत्वा वामकरे जलमादाय त्रिवारं मूलं प्रजप्य पुनस्तं वामकरात्
दक्षकरेण गृहीत्वा तज्जलाच्च्योतद्भिर्बिंदुभिर्मूलमंत्रेण सप्तधा स्वदेहं संमार्ज्य अवशिष्टं तज्जलं पु
नर्दक्षहस्ते समादाय नासिकांतिकमानीय मूलेनाद्यबीजेन इडयांतः समाकृष्य तद्धौतैः
पापसंधैः कृष्णवर्णं पापपुरुषं रेचितं प्रविचिंत्य फडिति मंत्रेण तज्जलं पुरतो वज्रपाषाणे क्षिपेदि
त्यघमर्षणं पुनरंजलिना जलमादायार्घ्यं दद्यात्तत्र मंत्रः त्रिवारं कएईलह्रीं हसकहलह्रीं
सकलह्रीं सूर्यमंडलसंस्थायै त्रिपुरायै अर्घ्यं कल्पयामि इत्यर्घ्यमंत्रः ततः सूर्यमंडलमध्यगा २

ततो देवीं ध्यायन् मंत्रगायत्रीं मूलं वाष्टोत्तरशतं जपेत् ततोऽष्टाविंशतिवारं जलेन देवीं तर्पयेत् तद्यथा
कएईलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं श्रीत्रिपुरां तर्पयामि नमः दिव्यौघान् गुरून् तर्पयामि नमः सि
द्धौघान् गुरून् तर्पयामि नमः मानवौघान् गुरून् तर्पयामि नमः दक्षिणामूर्तिं ऋषिं तर्पयामि नमः
श्रीकामेश्वरीं शिवं तर्पयामि नमः वं वटुकं तर्पयामि नमः यां योगिनीं तर्पयामि नमः क्षं क्षेत्रपालं
तर्पयामि नमः ततः सूर्यायार्घ्यं दद्यात् तत्र मंत्रः ॐ ह्रां घृणिः सूर्य्य आदित्य सत्यायार्घ्यं कल्पयामि स्वा
हा ततः संहारमुद्रया तीर्थं विसृज्य सूर्यं लोकपालान् नत्वा देवस्तुतिं पठेत् यागस्थानमागत्या
ऽऽत्मप्रक्षाल्याचमेत् इति स्नानविधिः अथ करक्षालनादिकं अथ मंत्रकम् ततस्त्वावश्य सामान्यार्घ्येण
द्वारं प्रपूजयेत् तत्र क्रमः ॐ ह्रीं द्वारार्घ्यं साधयामि इति पठित्वा फडिति मंत्रेण पात्रं प्रक्षाल्य नम इति
जलेनापूर्य्य गंगे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति नर्मदे सिंधुकावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु इति ती
र्थान्यावाह्य ॐ मिति जपन् तोयात्तत्पुष्पाणि निःक्षिपेत् धेनुमुद्रां दर्शयित्वा तज्जलं मूलेनाष्टधा
ऽभिमंत्रयेत् इति सामान्यार्घ्यविधिः ततः सामान्यार्घ्योदकेन द्वारदेवता द्वारपालांश्च पूजयेत् तत्र
क्रमः फडिति मंत्राभिमंत्रितजलेन द्वारं प्रोक्ष्य ऊर्ध्वशाखायां गं गणेशाय नमः दक्षे श्रीमहाल
क्ष्म्यै नमः वामे ऐं सरस्वत्यै नमः पुनर्दक्षे ॐ विघ्नाय नमः ॐ गंगायै नमः ॐ यमुनायै नमः पुनर्वा
मे क्षेत्रपालाय नमः ॐ स्वर्गमायै नमः ॐ यमुनायै नमः पुनर्दक्षे ॐ धात्रे नमः पुनर्वामे ॐ विधा
त्रे नमः दक्षे शंखनिधये नमः वामे ॐ पद्मनिधये नमः ॐ त्रिपुराद्वारपालकेभ्यो नमः ॐ ब्राह्म्यै
नमः ॐ माहेश्वर्यै नमः ॐ कौमार्यै नमः ॐ वैष्णव्यै नमः ॐ वाराह्यै नमः ॐ इन्द्राण्यै नमः ॐ चा

त्रि॰
प॰
३

मुण्डाय नमः ओं महालक्ष्म्यै नमः इत्येवं द्वारपूजां विधाय त्रिधा विघ्नानुत्सारयेत् तत्र क्रमः आत्मानं
शंकरं ध्यात्वा दिव्यदृष्ट्या दिव्यान्विघ्नान्निवारयेत् अस्त्रजलेन नभःस्थान् पार्ष्णिघातैर्भूमिस्थान् अ
पसर्पन्तु ते भूता ये भूता भूमिसंस्थिताः ये भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यन्तु शिवाज्ञया १ अपक्रामन्तु
भूतानि पिशाचाः सर्वतो दिशं सर्वेषामविरोधेन ब्रह्मकर्म समारभेत् २ इति मन्त्रद्वयं पठन् विघ्ना
न् विघ्नान्निवार्य तेषां निर्गच्छतां विघ्नानामवकाशप्रदानाय वामाङ्गं संकोचयन् दक्षपदाग्रेण पूजा॰
गृहं प्रविशेत् तत्र नैर्ऋत्यां दिशि क्षेत्रपालाय नमः वं विधात्रे नमः अनन्ताय विमलपद्मासनाय
नमः इति मन्त्रं जपेत् कुशाद्यन्यतमासने त्रीन्दर्भान्विदध्यात् पृथ्वीति मन्त्रस्य मेरुपृष्ठ ऋषिः
सुतलं छन्दः पृथ्वी देवता आसने विनियोगः पृथ्वि त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता त्वं च धा
रय मां देवि पवित्रं कुरु चासनं इत्यासनमन्त्रः स्वदक्षिणभागे अर्घ्यपाद्याचमनीयमधुपर्काचमना
य पञ्च पात्राणि पुष्पादीन् स्थापयेत् तत्र क्रमः त्रिकोणं कृत्वा फडिति मन्त्रेण पात्रं प्रक्षाल्य नम इ
ति मन्त्रेण जलेनापूर्य गङ्गे च यमुने चैवेति मन्त्रेण तीर्थान्यावाह्य प्रणवेन गन्धाद्यक्षतपुष्पाण्या
क्षिप्य फडिति मत्स्यमुद्रयाच्छाद्य हूमित्य गुण्ठिम्या अवगुण्ठ्य वमिति धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य
इति सामान्यार्घ्यविधिः अथ पाद्यपात्रे त्रिकोणमण्डलं कृत्वा फडिति क्षालिते पात्रे संस्थाप्य नम
इति जलेनापूर्य ओमिति जपन् गन्धाद्यक्षतपुष्पाण्याक्षिप्य फडिति मत्स्यमुद्रयाऽऽच्छाद्य हूमित्यव
गुण्ठिम्यावगुण्ठ्य वमिति धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य एवं देवताचमनीयमधुपर्कस्नानाचमनीयपात्राणि
स्थापयेत् स्ववामभागे विशेषार्घ्यकलशं शङ्खं व्यजनमादर्शं चामरं स्थापयेत् कृताञ्जलिपुटो ३

भूत्वा वामे सिद्धौघदिव्यौघमानवौघान् गुरून् प्रणमेत् स्वदक्षे गणपं नमेत् पुरतो देवतां प्रणमेत्
ततो मूलमंत्रं जपेत् तालत्रयेण दिग्बंधनं कुर्यात् ॐ नमो भगवति त्रिपुरे मां रक्ष रक्ष स्वाहा मनेनाग्रह
पुतर्जन्याच्छोटिकाभिर्द्दशदिग्बंधनं कुर्यात् ततो रमिति बीजेन वह्निप्राकारं कृत्वा भूता
नामजेयो भवेत् ततो भूतशुद्धिं प्राणप्रतिष्ठां च यथोक्तमात्रिकान्यासं कलामात्रिकान्यासं कु
र्यात् तत्रादौ विशेषार्घ्यं यथा स्वयामाग्रे त्रिकोणं ततः षट्कोणं वृत्तं चतुरस्रं च कृत्वा तत्र त्रिको
णमध्ये ह्रीं नेशं खमंडलं न्यस्य तत्पुष्पाद्यैस्तैः षडंगमंत्रैरभिराग्नेयादिकोणेषु षडंगशक्तीः पूज
येत् तद्यथा श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः हृदयाय नमः हृदयशक्तिं पूजयामि नमः ॐ ह्रीं श्रीं शिरसे
स्वाहा शिरःशक्तिं पू० कएईलह्रीं शिखायै वषट् शिखाशक्तिं पूजया० हसकहलह्रीं कवचा
य हुं कवचशक्तिं पूजयामि नमः सकलह्रीं नेत्रत्रयाय वौषट् नेत्रशक्तिं पूजयामि नमः सौः
ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं अस्त्राय फट् अस्त्रशक्तिं पूजयामि नमः तत्राधारं स्थापयेत् तत्क्रमः ॐ आधा
रशक्त्यै नमः ॐ कूर्माय ॐ अनंताय ॐ वसुंधरायै ॐ रत्नद्वीपाय नमः ॐ मणिमंडपाय ॐ कल्प
तरुभ्यो नमः ॐ रत्नवेदिकायै नमः ॐ धर्माय ॐ ज्ञानाय ॐ वैराग्याय ॐ ऐश्वर्याय ॐ अध
र्माय ॐ अज्ञानाय ॐ अवैराग्याय ॐ अनैश्वर्याय धर्मादयश्चत्वारः पादाः अधर्मादयो गात्रा
णि तन्मध्येऽम्बुजाय नमः ॐ आनंदकंदाय ॐ संविन्नालाय ॐ प्रकृतिमयपत्रेभ्यो ॐ विकार
मयकेशरेभ्यो ॐ पंचाशद्वर्णमयकर्णिकायै नमः ॐ अं अर्कमंडलाय द्वादशकलात्मने नमः
रं वह्निमंडलाय दशकलात्मने नमः सं सोममंडलाय षोडशकलात्मने नमः ॐ अं सत्त्वाय नमः

ॐमंरजसेनमः ॐउंतमसेनमः ॐआत्मनेनमः ॐअंतरात्मनेनमः ॐपरात्मने ॐज्ञानात्मनेन
मः तत्रत्रिपादिकांस्थाप्यतस्यांरंवह्निमंडलायदशकलात्मनेनमाग्निपुरस्तेदर्घ्यंपात्रासनायन
मः दशाग्नेयीःकलाःपूजयेत् ताःयथा यंधूम्रार्चिषेनमः रंउष्मायै लंजालिन्यै वंज्वालिन्यै॰ शं
विस्फुलिंगिन्यै॰ षंसुश्रियै॰ संसुरूपायै॰ हंकपिलायै॰ लंहव्यवाहायै क्षंकव्यवाहायै॰ तत्रमू
लेनप्रक्षालितेतास्त्रार्घ्यपात्रेसंस्थाप्य तत्रअंअर्कमंडलायद्वादशकलायद्वात्मनेत्रिपुरार्घ्यपात्रा
यनमः तस्मिन्पात्रे सूर्यस्यद्वादशकलाःपूजयेत् ताःयथा कंभंतपिन्यैनमः खंबंतापिन्यैन
मः गंफंधूम्रायै॰ घंपंमरीच्यै॰ ङंनंज्वालिन्यै॰ चंधंरुच्यै॰ छंदंसुषुम्णायै॰ जंथंभोगदायै॰ झंतं
विश्वायै॰ ञंणंबोधिन्यै॰ टंढंधारिण्यै॰ ठंडंक्षमायैनमः तत्पात्रेविलोममातृकांपठन् विलोम
मूलमुच्चरन्जलेनापूर्याष्टवारंमूलंजपेत् तज्जलेसंसोममंडलायषोडशकलात्मनेऽमृतार्घ्या
मृतायनमइति सोममंडलंपूजयेत्तत्रसोमकलाःषोडशपूजेत् अंअमृतायैनमः आंमानदा
यैनमः इंपूषायै॰ ईंतुष्ट्यै॰ उंरत्यै॰ ऊंधृत्यै॰ ऋंशशिन्यै॰ ॠंचंद्रिकायै॰ लृंकान्त्यै॰ ॡंज्योत्स्नायै॰
एंश्रियै॰ ऐंप्रीत्यै॰ ओंअंगदायै॰ औंपूर्णायै॰ अंःपूर्णामृतायैनमः तत्रांकुशमुद्रयागंगेचेतिप
ठन् सूर्यमंडलात्तीर्थान्यावाह्य पुनस्तत्रसहृदोदेवमाह्वयेत् जलंस्पृष्ट्वाऽष्टधामूलंजपेत्
पुनरप्यषडंगंविन्यस्य ततो नमस्त्वनेन गंधाक्षतपुष्पैःसंपूज्यतज्जलंमत्स्यमुद्रयाच्छादयेत्फ
डितिच्छोटिकयासंरक्ष्य पुनरवगुंठनमाकुमित्यवगुंठ्य वमितिधेनुमुद्रयामृतीकृत्यसंरोधिन्या॰
मुद्रयासंनिरुध्यततोमुद्राःदर्शयेत् शंखमौशलंचक्रंपरमीकरणंमहामुद्रांविरचयोनिमु

ङ्गं प्रदर्शयेत्तेनार्घ्योदकेनात्मानं पूजोपकरणं वाभ्युक्षेत् इति विशेषार्घ्यविधिः अथो भूतशुद्धिर्निगद्यते
तत्रादौ मूलाधारस्थितां कुंडलीं ध्यायेत् हंस इत्यजपामंत्रेण जपन् मूलाधारतः सुषुम्नामार्गेणस्वा
स्य हृदयांबुजे संगतां हृदयांबुजात् प्रदीपकलिकाकारं जीवं वामहस्तेन नासाय ब्रह्मरंध्रगतां स्मरेत् ततः
सोहमिति हंसमंत्रेण जीवं ब्रह्मणि संयोज्य ततो पादादिब्रह्मरंध्रांतस्थितं स्ववर्णबीजाकृतिभिर्युक्तं
भूतगणं स्मरेत् तत्र क्रमः पादादिजानुपर्यंतं भूमंडलम् चतुष्कोणं सवज्रकं स्मरेत् तत्र पादें
द्रियं गमनं घ्राणं गंधो ब्रह्मा देवता निवृत्तिः कला समानो वायुर्गतेर्वादेश इत्यष्टौ चिंता जान्वादिना
भिपर्यंतं अर्द्धचंद्राकृतिपद्मद्वयभूतं वंबीजं पीतं जलमंडलं तस्मिन् हस्तेंद्रियमादानं रसना रसो
विष्णुः प्रतिष्ठा उदानवायुः क्लेदनं देश इत्यष्टौ नाभेर्हृदयपर्यंतं त्रिकोणं स्वस्तिकोपेतं रंबीजं अग्नि
मंडलं तत्र पायुरिंद्रियं विसर्गं वक्तुः रूपं शिवो विद्या व्यानः पवनो देशः हृदो भ्रूमध्यपर्यंतं षट्बिंदु
युतं वृत्तं यंबीजं धूम्रं वायुमंडलं तत्र उपस्थेंद्रियं आनंदविषयं त्वक् स्पर्शनं मीशानः शांतिः क
ला अपानवायुरुत्क्रमणं देशः भ्रूमध्याद् ब्रह्मरंध्रपर्यंतं वृत्तं स्वच्छं हंबीजं नभोमंडलं स्मरेत्
तत्र वाग्विवाक्यं देशः श्रोत्रं शब्दः सदाशिवः शांत्यतीता प्राणवायुः प्रतिभूतं अष्टौ पदार्थान्वि
चिंत्य प्रत्येकं प्रविलापयेत् तद्यथा भुवं जले जलं वह्नौ वह्निं वायौ वायुं नभसि नभः अहंकारे
अहंकारं महत्तत्त्वे महत्तत्त्वं मायायां मायामात्मनि एवं प्रविलाप्य शुद्धसंविन्मयो भूत्वा पापपुरुषं
संचिंतयेत् तत्प्रकारस्तु ध्याने वामकुक्षिस्थितं कृष्णमंगुष्ठपरिमाणं ब्रह्महत्याशिरस्कं कनकस्ते
यभुजं मद्यपानहृदयं गुरुतल्पकटिं पापिसंयोगपदद्वयं उपपातकरोमकं खड्गचर्मधरं अधोमु

त्रि॰ प॰ ५

त्वमित्येवं विचिंत्य वायुबीजं यमिति स्मरन्वायुं संपूर्यैनं स्वदेहेन सह शोषयेत् ततो रमिति वह्निबी-
जेन दशधा कुंभके परिजप्येन निर्दहेत् पुनरपि रेचके दशधा यावत्परिजप्येन वायुबीजेन पापनरोद्भवं भस्म
इडया वहिर्निस्सारयेत् सुषुम्णया दशधा यावत्परिजप्यमानेन वमित्यमृतबीजेन स्वदेहोत्थितं भस्म संप्ला-
वयन्निति बीजेन तद्भस्म घनीकृत्य आकाशादिस्वस्वबीजेन मूर्द्धादिपादपर्यंतं रचयेत् तत्र क्रमः
हंबीजं जपन् ब्रह्मरंध्रात् भ्रूमध्यपर्यंतं वर्तुलं स्वच्छमाकाशं रचयेत् वायुबीजं जपन् भ्रूमध्याद्धृदय
पर्यंतं वायुमंडलं वर्तुलं षड्बिंदुधूम्रं ततो हृदयान्नाभिपर्यंतं स्वस्तिकोपेतं त्रिकोणं रक्तं रमिति ज-
पन् वह्निमंडलमुत्पादयेत् ततो नाभेर्जानुपर्यंतं पद्मद्वययुक्तमर्द्धचंद्राकृति श्वेतं वंबीजं जपन् जलमंड-
लं विरचय्य ततो जान्वादिपादपर्यंतं सवज्रं चतुःकोणं पीतं लंबीजं जपन् अवनीमंडलमुत्पादयेत् चि-
त्तं कारणेऽवसादयेत् इति सर्वं त्रयोजनात् सोऽहं जपन् आत्मानं हृदयांबुजे आनयेत् ब्रह्मसंगाज्जीवं हृदयांबुजे
संस्थाप्य मूलाधारगतां कुंडलीं ध्यायेत् इत्थं भूतशुद्धिं कृत्वा प्राणस्थापनमाचरेत् अस्य प्राणप्रतिष्ठा
मंत्रस्य ब्रह्मविष्णुशिवा ऋषयः ऋग्यजुःसामानि छंदांसि चैतन्यरूपा प्राणात्मा देवता आं बीजं
ह्रीं शक्तिः क्रौं कीलकम् अस्य स्थापने विनियोगः ब्रह्मविष्णुशिवेभ्यो ऋषिभ्यो नमः शिरसि ऋग्य-
जुःसामभ्यः छंदोभ्यो नमो मुखे चैतन्यरूपायै प्राणात्मादेवतायै नमो हृदि आं बीजाय नमः गुह्ये ह्रीं
शक्तये नमः पादयोः क्रौं कीलकाय नमः सर्वांगे कं खं गं घं ङं नमो वाय्वग्निजलभूम्यात्मने अंगुष्ठा-
भ्यां नमः हृदयाय नमः चं छं जं झं ञं शब्दस्पर्शरूपरसगंधात्मने तर्जनीभ्यां नमः शिरसे स्वाहा टं
ठं डं ढं णं श्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणात्मने नमः मध्यमाभ्यां नमः शिखायै वषट् तं थं दं धं नं वाक्

पाणिपादयायूपस्थात्मनेनमः अनामिकाभ्यांनमः कवचायहुं पंफंबंभंमंवक्तव्यादानगमनवि
सर्गानंदात्मनेनमः कनिष्ठिकाभ्यांनमः नेत्रत्रयायवौषट् यंरंलंवंशुद्धिमनोहंकारचित्तात्मनेन
मः करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः अस्त्रायफट् इतिकरन्यासषडंगन्यासौ अथजीवन्यासः नाभेश्च
रणपर्यंतंआंबीजायनमः हृदयान्नाभिपर्यंतंह्रींबीजायनमः मूर्ध्नोहृदयपर्यंतंक्रौंबीजायन
मःहृदये करौघृत्वान्यसेत् तद्यथा यंत्वगात्मनेनमः रंअसृगात्मनेनमः लंमांसात्मनेनमः
वंमेदात्मनेनमः शंअस्थ्यात्मनेनमः षंमज्जात्मनेनमः संशुक्रात्मनेनमः हंप्राणात्मनेनमः
हंजीवात्मनेनमः मूलेनाष्टधाव्यापकंचरेत् ततोजीवरूपिणींजगन्मयींदेवींचिंतयेत् रक्ता
पिंगोत्तारुण्यायमसंस्थापाशांकुशाविलुधारामवाणान् शूलंकपालंदधतींकराब्जैरक्तांत्रिनेत्रां
प्रणमामिदेवीम् एवंध्यात्वामानसोपचारैःसंपूज्य लक्षमेकंजपेत्तद्दशांशेनघृतहवनंकृत्वा
हृदयाब्जेहस्तौधृत्वान्यासंकुर्यात् सितकूर्मशिलारूपाधारशक्तयेनमः तदुपरि नीलकू
र्मायनमः तन्मूर्ध्निश्वेतब्रह्मशिलासीनानंतायनमः तन्मूर्ध्निनीलायैनीलेंदीवरधारिणिपृथ्व्यै
धरायैनमः तस्यांरत्नद्वीपायनमः तन्मध्येमणिमंडपायनमः तस्मिन्कल्पतरुभ्योनमः
तदधस्तात् रत्नवेदिकायैनमः वेदिकायांरत्नपीठायनमः पीठस्यपूर्वादिचतुःपादेषु ह
यरूपायधर्मायनमः केसरिरूपायज्ञानायनमः भूतरूपायैश्वर्यायनमः इभरूपाय वैरा
ग्यायनमः अग्न्यादिकोणगात्रेषु अधर्मायनमः अज्ञानायनमः अनैश्वर्यायनमःअवैराग्या
यनमः तन्मध्येऽम्बुजायनमः आनंदकंदायनमः संविन्नालायनमः प्रकृतिमयपत्रेभ्योनमः

त्रिः पः ९

विकारमयकेसरेभ्यो नमः पंचाशत्वर्णात्मिकायै कर्णिकायै नमः रं वह्निमंडलाय दशकलात्मने न
मः अं अर्कमंडलाय द्वादशकलात्मने नमः सं सोममंडलाय षोडशकलात्मने नमः इति मंडलत्रयं
यजेत् सं सत्वाय नमः रं रजसे नमः तं तमसे नमः आं आत्मने नमः अं अंतरात्मने नमः पं परमात्म
ने नमः ह्रीं ज्ञानात्मने नमः पीठशक्तिभ्यो नमः एवं देहमये पीठे देवतार्चनं कुर्यात् तद्यथा
स्वहृदयपंकजे प्राणशक्त्यावरणायजनं कुर्यात् बिंदुषट्कोणाष्टदलभूपुरमेवं पीठे विचिं
त्य विंदौ मूले पठन् प्राणशक्तिं तर्पयामि पूजयामि नमः त्रिः २ षट्कोणेषु पूर्वे आं ब्रह्मा
णीं पूजयामि तर्पयामि नमः नैरृत्ये ह्रीं विष्णुं पू॰ वायव्ये ह्रां शिवं पू॰ आग्नेय्यां ऐं सरस्वतीं पू॰
पश्चिमे श्रीं लक्ष्मीं पू॰ ईशाने ह्रीं पार्वतीं पूजयामि तर्पयामि नमः इति प्रथमावरणं १ षट्
कोणकेसरेषु कं खं गं घं ङं नमो वाय्वग्निजलपृथिव्यात्मने हृदयाय नमः हृदयशक्तिं पूजया॰
मि नमः चं ५ शब्दस्पर्शरूपरसगंधात्मने शिरसे स्वाहा शिरःशक्तिं पू॰ टं ५ श्रोत्रत्वक्घ्राण
जिह्वात्मने शिखायै वषट् शिखाशक्तिं पू॰ तं ५ वाक्पाणिपादपायूपस्थात्मने नमः क
वचाय हुं कवचशक्तिं पू॰ पं ५ वचनादानगमनोत्सर्गानंदात्मने नमः नेत्रत्रयाय वौषट् ने
त्रशक्तिं पू॰ यं ५ मनोबुद्धिचित्ताहंकारात्मने नमो ऽस्त्राय फट् अस्त्रशक्तिं पूजयामि तर्पयामि
नमः २ अष्टदलेषु पूर्वादिक्रमतः मातॄरर्चयेत् यथा आं ब्राह्म्यै नमः ब्राह्मीं पू॰ ईं माहेश्वर्यै नमः
ऊं कौमार्यै॰ ऋं वैष्णव्यै नमः लृं वाराह्यै नमः ऐं इंद्राण्यै॰ औं चामुंडायै नमः अः महालक्ष्म्यै
नमः २ भूपुरे स्वस्वदिक्षु इंद्रादीन् पूजयेत् लं इंद्राय पीतवर्णाय सुराधिपतये वज्रहस्ताय ऐरा ९

वाहनायप्राणशक्तिपार्षदाययनमः इंइंद्रंपूजयामितर्पयामिनमः रांअग्नयेतेजोधिपतयेरक्तवर्णा
यमेषजवाहनायशक्तिहस्तायप्राण॰ पूर्ववत् यंयमायनीलवर्णायप्रेताधिपतयेमहिषवाहनायदं
डहस्तायप्राण क्षंनिर्ऋतयेधूम्रवर्णायरक्षोधिपतयेखड्गहस्तायनरवाहनायप्राण॰ वंवरु
णायजलाधिपतयेशुक्लवर्णायपाशहस्तायमीनवाहनायप्रा॰ यंवायवेवायव्याधिपतयेअंकुशह
स्तायमृगवाहनायधूम्रवर्णायप्राण॰ संसोमायनक्षत्राधिपतयेशुक्लवर्णायगदाहस्तायमृग
वाहनायप्राण हांईशानायसर्वविद्याधिपतयेत्रिशूलहस्तायवृषवाहनायशुक्लवर्णायप्रा
ण॰ ईशानपूर्वयोर्मध्ये आंब्रह्मणेसत्याधिपतयेअरुणवर्णायहंसवाहनायस्रुजहस्तायप्राण॰
नैर्ऋत्यपश्चिमयोर्मध्ये ह्रींअनंतायनागाधिपतयेरथवाहनायचक्रहस्तायशुक्लवर्णायप्राण
शक्तिपार्षदायपूजयामितर्पयामिनमः ॐ भूर्भुवस्वावाह्येलांवज्रायश्वेतवर्णायवज्रलांछित
मौलयेप्राणशक्तिपार्षदायवज्रंपूजयामितर्पयामिनमः शांशक्तयेशुक्लवर्णायशक्तिलांछितमौ
लयेप्राणशक्तिप्रा॰ शक्तिं॰ ॐदंडायदंडहस्तायदंडलांछितमौलयेप्रादंडंपू॰ क्षींखड्गायपाश
वर्णायखड्गलांछितमौलयेप्रा॰ खड्गंपू॰ यंपाशायविद्युत्वर्णायपाशलांछितमौलयेप्राण॰ पा
शं अंअंकुशायरक्तवर्णायांकुशलांछितमौलयेप्राण॰ अंकुशं श्रींगदायैश्वेतवर्णायैगदालां
छितमौलयेप्रा॰ गदांपू॰ ॐत्रिशूलायशूलहस्तायत्रिशूलांलांछितमौलयेप्रा॰ त्रिशूलंपू॰ ईशा
नपूर्वयोर्मध्येपद्मायपद्मरागवर्णायपद्मलांछितमौलयेप्रा॰ पद्मंपूजयामिचंचक्रायपाटलवर्णा
यचक्रलांछितमौलयेचक्रंपूजयामितर्पयामिनमः अभीष्टसिद्धिंमेदेहिशरणागतवत्सले भक्त्या

त्रि॰ प॰ ७

समर्पयेत्तुभ्यं प्रथमावरणार्चनम् इत्थं प्राणस्थापनविधिं कृत्वाऽनमातृकान्यासं कुर्यात् कण्ठे षोडशदले षोडशस्वरान्न्यसेत् यथा अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं ऌं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः १६ अंनमः एवं सर्वत्र हृदये द्वादशदले कादिठांतं कं खं गं घं ङं चं छं जं झं ञं टं ठं १२ नाभौ दशदले डादिफांतं डं ढं णं तं थं दं धं नं पं फं १० लिंगमूले षट्‍दले बं भं मं यं रं लं ६ मूलाधारे चतुर्दले वादिसांतं वं शं षं सं भ्रूमध्ये द्विदले वादिसांतं वं शं । आज्ञाचक्रे हं ळं नमः एवं अंनमः ऽ ऽकारात्त हिमातृकान्यसेत् यथास्तुष्टिमातृकामालामंत्रस्य प्रजापतिऋषिर्गायत्रीछंदो मातृका सरस्वती देवता हलो बीजानि स्वराः शक्तयः अव्यक्तं कीलकं त्रिपुरांगत्वेन सृष्टिमातृकान्यासे विनियोगः शिरसि प्रजापतये ऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि सरस्वत्यै देवतायै नमः हल्भ्यो बीजेभ्यो नमः गुह्ये स्वरेभ्यो शक्तिभ्यो नमः पादयोः अव्यक्तकीलकाय नमः सर्वांगे इति ऋष्यादिन्यासः अं कं खं गं घं ङं आं अंगुष्ठाभ्यां नमः हृदयाय नमः इं चं छं जं झं ञं तर्जनीभ्यां नमः शिरसे स्वाहा उं टं ठं डं ढं णं ऊं मध्यमाभ्यां नमः शिखायै वषट् एं तं थं दं धं नं ऐं अनामिकाभ्यां नमः कवचाय हुं ओं पं फं बं भं मं औं कनिष्ठिकाभ्यां नमः नेत्रत्रयाय वौषट् अं यं रं लं वं शं षं सं हं ळं अः करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः अस्त्राय फट् इति करांगन्यासौ अथ ध्यानम् पंचाशद्वर्णैरविनागभागोर्ध्वतेंदुखंडं कुमदावदाताम् वराभयपुस्तकमद्वाससूत्रं भजे गिरिं सं दधतीं त्रिनेत्राम् अः नमो ललाटे आः नमो मुखवृत्ते इः नमो दक्षनेत्रे ईः नमो वामनेत्रे उः नमो दक्षश्रोत्रे ऊः नमो वामश्रोत्रे ऋः नमो दक्षनाशायां ॠः नमो वामनाशायां ऌः नमो दक्षगंडे ॡः नमो वामगंडे एः नमोऽधोष्ठे ऐः नमऽऊर्ध्वोष्ठे ओः नमोऽधोदं ७

नपंक्तौ औः नमः ऊर्ध्वदंतपंक्तौ अंः नमोमूर्ध्नि अः नमोवक्त्रे कः नमोदक्षबाहुमूले खः नमोद
क्षकूर्परे गः नमोदक्षमणिबन्धे घः नमोऽङ्गुलिपर्वसु ङः नमोदक्षबाहुनखाग्रे चः नमोवाम
बाहुमूले छः नमोवामबाहुकूर्परे जः नमोवामबाहुमणिबन्धे झः नमोवामबाहु अंगुलि
पर्वसु ञः नमोवामबाहुनखाग्रेषु टः नमोदक्षपादमूले ठः नमोदक्षपादकूर्परे डः
नमोदक्षपादगुल्फे ढः नमोदक्षपादांगुलिषु णः नमोदक्षपादनखाग्रे तः नमोवाम
पादमूले थः नमोवामपादकूर्परे दः नमोवामपादगुल्फे धः नमोवामपादांगुलिषु नः न
मोवामपादनखाग्रे पः नमोदक्षपार्श्वे फः नमोवामपार्श्वे बः नमोपृष्ठे भः नमोनाभौ मः न
मः उदरे यः त्वगात्मनेनमोहृदि रः असृगात्मनेनमोदक्षस्कंधे लः मांसात्मनेनमः ककुदि वः
मेदात्मनेनमोवामस्कंधे शः नमस्थ्यात्मनेनमः हृदादिदक्षकरपर्यन्तम् षः मज्जात्मनेनमः हृदा
दिवामकरपर्यन्तम् सः शुक्रात्मनेनमः हृदादिवामपादपर्यंते हः नमोहृदादिवामपादपर्यंते
लः नमोहृदाद्युदरे क्षः नमोहृदादिमुखपर्यंतम् इति सृष्टिमातृकान्यासः अथास्याः स्थिति
मातृकामालामंत्रस्य प्रजापतिऋषिर्गायत्रीछन्दः विश्वपालिनीस्थितिमातृकादेवता हलो
बीजानि स्वराः शक्तयः अव्यक्तं कीलकं त्रिपुरांगतेन जपे विनियोगः ऋष्यादिषडंगपूर्ववत् अ
थ ध्यानम् मृगबालवरं विद्यामन्तसूत्रं दधत्करैः मालाविशालसद्वक्षोवहन्ध्येयः शिवोगिरे २
डकारादिठकारांतवर्णान् गुल्फादिजानुपर्यंते विन्यसेत् डं नमोदक्षपादगुल्फे ढं नमोदक्षपा
दांगुलिषु णं नमोदक्षपादनखाग्रेषु तं नमोवामपादमूले थं नमोवामपादकूर्परे दं नमोवा

मपादगुल्फे थंनमोवामपादांगुलिषु नंनमोवामपादनखाग्रे पंनमोदक्षपार्श्वे फंनमोवामपा
र्श्वे बंनमःपृष्ठे भंनमोनाभौ मंनमउदरे यंत्वगात्मनेनमोहृदि रंअसृगात्मनेनमोदक्षांस
लंमांसात्मनेनमोवामांसे,ककुदि वंमेदात्मनेनमोवामांसे शंअस्थ्यात्मनेनमोहृदादि दक्ष
करपर्यंते षंमज्जात्मनेनमोहृदादिवामकरपर्यंते संशुक्रात्मनेनमोहृदादिदक्षपादपर्यंते
हंनमोहृदादिवामपादपर्यंते ळंनमोहृदादिगुदपर्यंते क्षंनमोहृदाद्युदरपर्यंतेदिमुखपर्यं
ते अंनमोललाटे आंनमोमुखवृत्ते इंनमोदक्षनेत्रे ईंनमोवामनेत्रे उंनमोदक्षश्रोत्रे ऊंन
मोवामश्रोत्रे ऋंनमोदक्षनासायां ॠंनमोवामनासायां लृंनमोदक्षगंडे लॄंनमोवामगंडे
एंनमोऽधरोष्ठे ऐंनमऊर्ध्वोष्ठे ओंनमोऽधोदंतपंक्तौ औंनमःऊर्ध्वदंतपंक्तौ अंनमोमूर्ध्नि अः
नमोवक्त्रे कंनमोदक्षबाहुमूले खंनमोदक्षकूर्परे गंनमोमणिबंधे घंनमोऽंगुलिषु ङंन
मोदक्षकरनखाग्रे चंनमोवामबाहुमूले छंनमोकूर्परे जंनमोमणिबंधे झंनमोवामकरांगु
लिषु ञंनमोवामकरनखाग्रे टंनमोदक्षपादमूले ठंनमोदक्षपादकूर्परे इतिस्थितिमातृका
न्यासः ॐसंहारमातृकामालामंत्रस्य प्रजापतिऋषिर्गायत्रीछंदः सपत्नसंहारिणीसाध्यादेव
ताहलोबीजानि स्वराःशक्तयोऽव्यक्तंकीलकंत्रिपुरांगत्वेन्न्यासेविनियोगः ऋष्यादिषडंगांत
पूर्ववत् अथध्यानं अक्षस्रक्टंकसारंगविद्याहस्तांत्रिलोचनाम् चंद्रमौलिंकृपानम्रांरक्ता
ब्जस्थांगिरंभजे क्षकारादिअकारांतान्वर्णान्हृदयरदरभ्यवक्त्रान्न्यसेत् क्षंःनमोहृदयादि
मुखपर्यंते ळंःनमोहृदयादिनाभिपर्यंते हंःनमोहृदयादिवामपादपर्यंते संःशुक्रात्म ८

नेहृदयादिदक्षपादपर्यंतें षंः मज्जात्मनेनमोहृदयादिवामबाहुपर्यंतें शंः स्नाय्वात्मनेनमोहृदादिद
क्षबाहुपर्यंतें वंः मेदात्मनेनमोवामांसे लंः मांसात्मनेनमःककुदि रंः असृगात्मनेनमोदक्षांसे
यंः त्वगात्मनेनमोहृदि मंः नमःकुक्षौ भंः नमोनाभौ बंः नमःपृष्ठे फंः नमोवामपार्श्वे पंः
नमोदक्षपार्श्वे नंः नमोवामपादतले धंः नमोवामपादांगुलिषु दंः नमोवामपादगुल्फे
थंः नमोवामपादकूर्परे तंः नमोवामपादमूले णंः नमोदक्षपादतले ढंः नमोदक्षपा
दांगुलिषु डंः नमोदक्षपादगुल्फे ठंः नमोदक्षपादकूर्परे टंः नमोदक्षपादमूले ञंः नमो
वामबाह्वंगुलिषु झंः नमोवामबाहुमणिबंधे जंः नमोवामबाहुकूर्परे छंः नमोवाहुमूले
ङंः नमोदक्षबाह्वग्रे घंः नमोदक्षबाह्वंगुलिषु गंः नमोदक्षबाहुमणिबंधे खंः नमो
दक्षबाहुकूर्परे कंः नमोदक्षबाहुमूले अंः नमोवक्त्रे अंः नमोमूर्ध्नि औंः नमःऊर्ध्वदंतपंक्तौ
ओंः नमोऽधोदंतपंक्तौ ऐंः नमःऊर्ध्वोष्ठे एंः नमोऽधरोष्ठे ॡंः नमोवामगंडे ऌंः नमोदक्ष
गंडे ॠंः नमोवामनासि ऋंः नमोदक्षनासायां ऊंः नमोवामकर्णे उंः नमोदक्षश्रोत्रे ईंः
नमोवामनेत्रे इंः नमोदक्षनेत्रे आंः नमोमुखवृत्ते अंः नमोललाटे पुनरपिह्राह्रीह्रस्मिन्याः
सौकर्तव्यो इतिपंचयामातृकान्यासोगृहस्थेनकार्यः अन्यैस्तुत्रियाग्रथकलामातृकान्या
सस्यब्रह्माऋषिर्गायत्रीछंदः शारदादेवता त्रिपुरागतेनजयेविनियोगः शिरसि ब्रह्मणेऋष
येनमः मुखे गायत्रीछंदसेनमः हृदि श्रीशारदादेवतायैनमः ॐअंआंअंगुष्ठाभ्यांनमः हृद
यायनमः ॐइंईंतर्जनीभ्यांनमः शिरसेस्वाहा ॐउंऊंमध्यमाभ्यांनमः शिखायैवषट् ॐएंऐं

त्रिं॰ पं॰

अनामिकाभ्यांनमः कवचायहुं ॐ ऐं श्रौं कनिष्ठिकाभ्यांनमः नेत्रत्रयायवौषट् ॐ ॐ अः करत
लकरपृष्ठाभ्यांनमः अस्त्रायफट् अथध्यानम् पाशचक्राब्जपरशुकपालेणाक्षमालिकाः
पुस्तकामृतकुंभौ च त्रिशूलंदधतीकरैः सितपीतासितश्वेतरक्तवर्णैस्त्रिलोचनैः पंचास्यैः
सप्तनाचेंदुसकांतिंशारदांभजे एवंध्यात्वाततोमातृकापूर्वकंचतत्पंचताः कलान्यसेन्मातृका
न्यासस्थानेयथा ॐ अं निवृत्त्यैनमोललाटे ॐ आं प्रतिष्ठायैनमोमुखवृत्ते ॐ इं विद्यायैनमोद
क्षनेत्रे ॐ ईं शांत्यैनमोवामनेत्रे ॐ उं इंधिकायैनमोदक्षकर्णे ॐ ऊं दीपिकायैनमोवामकर्णे
ॐ ऋं रेचिकायैनमोदक्षनासायां ॐ ॠं मोचिकायैनमोवामनासायां ॐ लृं सूक्ष्मायैनमोद
क्षगंडे ॐ लॄं अतिसूक्ष्मायैनमोवामगंडे ॐ एं अमृतायैनमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ऐं ज्ञानामृतायैनम
अधरोष्ठे ॐ ओं आप्यायिन्यैनमः ऊर्ध्वदंतपंक्तौ ॐ औं व्यापिन्यैनमः अधोदंतपंक्तौ ॐ अं व्योमरूपा
यैनमोमूर्ध्नि ॐ अः अनंतायैनमोवक्त्रे ॐ कं सृष्ट्यैनमोदक्षबाहुमूले ॐ खं ऋद्ध्यैनमोदक्षकूर्परे
ॐ गं स्मृत्यैनमोदक्षमणिबंधे ॐ घं मेधायैनमः अंगुलिषु ॐ ङं कांत्यैनमोदक्षनखाग्रे ॐ चं
लक्ष्म्यैनमोवामबाहुमूले ॐ छं द्युत्यैनमोवामकूर्परे ॐ जं स्थिरायैनमोवाममणिबंधे ॐ झं
स्थित्यैनमोवामांगुलिषु ॐ ञं सिद्ध्यैनमोवामनखाग्रे ॐ टं जरायैनमोदक्षपादमूले ॐ ठं पा
लिन्यैनमोदक्षपादकूर्परे ॐ डं शांत्यैनमोदक्षशाखिनि ॐ ढं ऐश्वर्य्यैनमोदक्षांगुलिषु
ॐ णं रत्यैनमोदक्षनखाग्रे ॐ तं कामिकायैनमोवामपादमूले ॐ थं वरदायैनमोवामपाद
कूर्परे ॐ दं ह्लादिन्यैनमोवामपादशाखिनि ॐ धं प्रीत्यैनमोवामपादांगुष्ठ ॐ नं दीर्घायैन॰ २०

मोवामपादनखाग्रेषु ॐपंतीक्ष्णाग्रायैनमोदक्षपार्श्वे ॐफंरौद्र्यैनमोवामपार्श्वे ॐवंभयायैनमःपृ
ष्ठे ॐभंनिद्रायैनमोनाभौ ॐमंतन्द्रिकायैनमउदरे ॐयंक्षुधायैत्वगात्मनेनमोहृदि ॐरंउद्गार्यै
नमोदक्षांशे ॐलंक्रोधिन्यैनमःककुदि ॐवंक्रियोत्कायैनमोवामांशे ॐशंमृत्युकायैनमःहृदा
दिदक्षकरपर्यंते ॐसंश्वेतायैनमःहृदादिवामकरपर्यंते ॐसंश्वेतायैनमोहृदादिदक्षपादपर्यं
तं ॐहंहंसहंस्यैनमोहृदादिवामपादपर्यंतं ॐलंक्षमितायैनमोहृदयाद्युदरे ॐक्षंअनंतायैन
मोहृदयात्कण्ठपर्यंतम् इतिकलामातृकान्यासः अथस्वकल्पोक्तन्यासाकथ्यंते अस्यश्रीमहा
त्रिपुरसुंदरीमंत्रस्यदक्षिणामूर्तिऋषिः पंक्तिःछंदः श्रीमत्त्रिपुरसुंदरीदेवता ऐंबीजं सौःशक्तिः
क्लींकीलकंधर्मार्थकाममोक्षार्थेजपेविनियोगः ह्रीं श्रींदक्षिणामूर्तिऋषयेनमःमूर्ध्नि ह्रीं
श्रींपंक्तिछंदसेनमःहृदि ह्रींश्रींपंक्तिश्रीमत्त्रिपुरसुंदर्यैदेवतायैनमो नाभौ ह्रींश्रींऐंबीजा
यनमोगुह्ये ह्रींश्रींसौःशक्तयेनमःपादयोः ह्रींश्रींक्लींकीलकायनमःसर्वांगे इतिऋष्यादि
न्यासः ह्रींश्रींऐंः मध्यमाभ्यांनमः ह्रींश्रींक्लींःअनामिकाभ्यांनमः ह्रींश्रींसौंःकनिष्ठिकाभ्यां
नमः ह्रींश्रींऐंःअंगुष्ठाभ्यांनमः ह्रींश्रींक्लींःतर्जनीभ्यांनमः ह्रींश्रींसौंःकरतलकरपृष्ठा
भ्यांनमः इतिकरशुद्धिन्यासः ह्रींश्रींह्रींक्लींसौंःदेव्यासनायनमः पदोः ह्रींश्रींहैंहक्लींह्सौं
चक्रासनायनमोजंघयोः ह्रींश्रींह्सैंहसक्लींह्सौंःसर्वमंत्रासनायनमोजान्वोः ह्रींश्रींह्रींक्लीं
ब्लेंसाध्यसिद्धासनायनमोलिंगे इत्यासनन्यासः अथषडंगन्यासः श्रींह्रींश्रींह्रींक्लींऐंसौंअंगु
ष्ठाभ्यांनमः हृदयायनमः श्रींह्रींह्रींश्रींतर्जनीभ्यांनमः शिरसेस्वाहा श्रींह्रींकएईलह्रीं

त्रि॰
प॰
१०

मध्यमाभ्यां नमः शिखायै वषट् श्रींह्रीं हसकहलह्रीं अनामिकाभ्यां नमः कवचाय हुं श्रींह्रीं सक
लह्रीं कनिष्ठिकाभ्यां नमः नेत्रत्रयाय वौषट् श्रींह्रीं सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः अ
स्त्राय फट् श्रींह्रीं ॐ श्रींह्रीं क्लीं ऐं सौः कएईलह्रीं हसकलह्रीं सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं नमो ब्रह्मरंध्रे वाम सकलह्रीं
कर्णे वामहस्तेन तर्जनीं प्रसार्य मुष्टिं विधाय सौभाग्यदण्डिनी मुद्रा भवति तया वाममूर्द्धादि पादांते
प्रणवादि नमोंतां मूलविद्यां न्यसेत् दक्षहस्तेन अंगुष्ठगर्भितमुष्टिना रिपुजिह्वाग्रमुद्रा भवति त
या पादमूले मूलविद्यां न्यसेत् त्रिखंडमुद्रया भाले मूलं न्यसेत् आत्मानं सर्वकर्तारं ध्यायन् मु
खं संवेष्टयन् मूलं न्यसेत् दक्षिणकर्णतो वामकर्णांतं मूलं न्यसेत् कण्ठात् वक्त्रांतं मूलविद्यां
न्यसेत् ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः ॐ ह्रीं श्रीं कएईलह्रीं हसकलह्रीं सकलह्रीं सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं
ॐ सर्वांगे न्यसेत् योनिमुद्रया प्रणमेत् इति जगद्वशंकरन्यासः श्रींह्रीं क्लीं ऐं सौः ॐ ह्रीं श्रीं कए
ईलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं नमो ब्रह्मरंध्रे पुनः मूलेन मः हस्तयोः मूले
श्रींह्रीं मूलेन मो भाले अंगुष्ठानामिकाभ्यां न्यसेत् इति संमोहनन्यासः श्रींह्रीं श्रीं नमः पादयोः
श्रींह्रीं ह्रीं नमो जंघयोः श्रींह्रीं क्लीं नमो जान्वोः श्रींह्रीं ऐं नमः कट्योः श्रींह्रीं सौः नमः लिंगे
श्रींह्रीं ॐ नमः पृष्ठे श्रींह्रीं ह्रीं नमो नाभौ श्रींह्रीं श्रीं नमः पार्श्वयोः श्रींह्रीं कएईलह्रीं नमः
स्तनयोः श्रींह्रीं हसकहलह्रीं नमोऽसयोः श्रींह्रीं सकलह्रीं नमः कर्णयोः श्रींह्रीं सौः न
मो ब्रह्मरंध्रे श्रींह्रीं ऐं नमो वक्त्रे श्रींह्रीं क्लीं नमो नेत्रयोः श्रींह्रीं ह्रीं नमः कर्णयोः श्रींह्रीं श्रीं
नमः कर्णवेष्टयोः इति संहारन्यासः श्रींह्रीं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः ह्सूं वशि

नीवाग्देवतायैनमः शिरसि श्रींह्रींकंखंगंघंङंकाहलह्रींकामेश्वर्यैवाग्देवतायैनमोभाले श्रींह्रींह्रीं
चंछंजंझंञंनमोरिन्यैवाग्देवतायैनमोभ्रूमध्ये श्रींह्रींश्लूं टंठंडंढंणंविमलायैवाग्देवतायैनमोगले
श्रींह्रींज्म्रींतंथंदंधंनंअरुणायैवाग्देवतायैनमोहृदि श्रींह्रींहसलवक्ष्लूंपंफंबंभंमंजयिन्यैवा
ग्देवतायैनमोनाभौ श्रींह्रींहमश्र्यूंयंरंलंवंसर्वेश्वर्यैवाग्देवतायैनमोमूलाधारे श्रींह्रींक्ष्म्रींशं
षंसंहंकौलिन्यैवाग्देवतायैनमोऊर्वादिपादांते इतिवाग्देवतान्यासः श्रींह्रींश्रींनमःब्रह्मरंध्रे श्रीं
ह्रींह्रींनमोललाटे श्रींह्रींक्लींनमोनेत्रयोः श्रींह्रींऐंनमःकर्णयोः श्रींह्रींसौःनमोनसोः
श्रींह्रींॐनमोगंडयोः श्रींह्रींह्रींनमोदंतपंक्त्योः श्रींह्रींश्रींनमओष्ठयोः श्रींह्रींकएईलह्रीं
नमोजिह्वायां श्रींह्रींहसकहलह्रीं नमोमुखवृत्ते श्रींह्रींसकलह्रीं नमःपृष्ठे श्रींह्रींसौः
नमःसर्वांगे श्रींह्रींऐंनमोहृदये श्रींह्रींक्लींनमःस्तनयोः श्रींह्रींह्रींनमःकुक्षौ श्रींह्रींह्रींन
श्रींनमोलिंगे श्रींह्रींमूलेनमःसर्वव्यापकंन्यसेत् इतिसृष्टिन्यासः श्रींह्रींश्रींनमोंगुष्ठाभ्यांनमः
श्रींह्रींह्रींनमस्तर्जनीभ्यां श्रींह्रींक्लींनमोमध्यमाभ्यां श्रींह्रींऐंनमोऽनामिकाभ्यां श्रींह्रींसौः
नमःकनिष्ठिकाभ्यां श्रींह्रींॐनमोब्रह्मरंध्रे श्रींह्रींह्रींनमोमुखे श्रींह्रींश्रींनमोहृदि श्रीं
ह्रींकएईलह्रींनमोनाभ्यादिपादपर्यंते श्रींह्रींहसकहलह्रींनमः कंठादिनाभ्यंतम् श्रीं
श्रींह्रींसकलह्रींनमोब्रह्मरंध्रात्कंठांतम् श्रींह्रींसौःनमःपादांगुष्ठाभ्यां श्रींह्रींऐंनमःपा
दमध्यमाभ्यां श्रींह्रींतर्जनीभ्यां श्रींह्रींक्लींनमःपादमध्यमाभ्यां श्रींह्रींह्रींनमःपादानामि
काभ्याम् श्रींह्रींश्रींनमःपादकनिष्ठिकाभ्यां इतिस्थितिन्यासः अथपंचविन्यासः श्रींह्रीं

श्रीं नमो मूर्ध्नि श्रीं ह्रीं ह्रीं नमो वक्त्रे श्रीं ह्रीं क्लीं नमो दक्षनेत्रे श्रीं ह्रीं ऐं नमो वामनेत्रे श्रीं ह्रीं सौः न
मो दक्षकर्णे श्रीं ह्रीं ॐ नमो वामकर्णे श्रीं ह्रीं ह्रीं नमो दक्षनाशापुटे श्रीं ह्रीं श्रीं नमो वामनाशा
पुटे श्रीं ह्रीं कएईलह्रीं नमो दक्षगंडे श्रीं ह्रीं हसकहलह्रीं नमो वामगंडे श्रीं ह्रीं कहलह्रीं न
म ऊर्ध्वोष्ठे श्रीं ह्रीं सौः नमोऽधरोष्ठे श्रीं ह्रीं ऐं नमो वक्त्रमध्ये श्रीं ह्रीं क्लीं नम ऊर्ध्वदंतपंक्तौ
श्रीं ह्रीं ह्रीं नमोऽधोदंतपंक्तौ श्रीं ह्रीं श्रीं नमो वदने ततः प्रणवादिनमोंतेन मूलेन सर्वांगव्या
पकं चरेत् इत्येको न्यासः श्रीं ह्रीं श्रीं नमः शिखायां श्रीं ह्रीं ह्रीं नमः शिरसि श्रीं ह्रीं क्लीं नमो
ललाटे श्रीं ह्रीं ऐं नमो भ्रुवोः श्रीं ह्रीं सौः नमो नसि श्रीं ह्रीं नमो वक्त्रे श्रीं ह्रीं ह्रीं नमो दक्षबा
हुमूले श्रीं ह्रीं श्रीं नमो दक्षबाहुकूर्परे श्रीं ह्रीं कएईलह्रीं नमो मणिबंधे श्रीं ह्रीं हसकल
हलह्रीं नमो दक्षकरांगुलिषु श्रीं ह्रीं सकलह्रीं नमो दक्षकराग्रेषु श्रीं ह्रीं सौः नमो वामकरमूले
श्रीं ह्रीं ऐं नमो वामकरकूर्परे श्रीं ह्रीं क्लीं नमो वाममणिबंधे श्रीं ह्रीं ह्रीं नमो वामकरांगुलिषु श्रीं
ह्रीं श्रीं नमो वामकराग्रे ततः प्रणवादिनमोंतेन मूलेन सर्वांगे व्यापकं चरेत् इति द्वितीयन्यासः
श्रीं ह्रीं श्रीं नमः शिरसि श्रीं ह्रीं ह्रीं नमो ललाटे श्रीं ह्रीं क्लीं नमो दक्षनेत्रे श्रीं ह्रीं ऐं नमो वामने
त्रे श्रीं ह्रीं सौः नमो मुखे श्रीं ह्रीं ॐ नमो जिह्वायां श्रीं ह्रीं ह्रीं नमो दक्षपादमूले श्रीं ह्रीं श्रीं न
मो दक्षपादकूर्परे श्रीं ह्रीं कएईलह्रीं नमो दक्षपादशाखिनि श्रीं ह्रीं हसकहलह्रीं नमो द
क्षपादांगुलिषु श्रीं ह्रीं सकलह्रीं नमो दक्षपादनखाग्रे श्रीं ह्रीं सौः नमो वामपादमूले श्रीं ह्रीं
ऐं नमो वामपादकूर्परे श्रीं ह्रीं क्लीं नमो वामपादशाखिनि श्रीं ह्रीं ह्रीं नमो वामपादांगुलिषु श्री

ह्रीँश्रीँनमोवामपादनखाग्रे इतितृतीयन्यासः श्रीँह्रीँश्रीँनमोललाटे श्रीँह्रीँह्रीँनमोमुखवृत्ते श्री
ह्रीँक्लीँनमोदक्षनेत्रे श्रीँह्रीँऐँनमोवामनेत्रे श्रीँह्रीँऐँनमोवामनेत्रे श्रीँह्रीँसौः नमोदक्षकर्णे
श्रीँह्रीँसौः ॐ नमोवामकर्णे श्रीँह्रीँह्रीँनमोदक्षनाशायां श्रीँह्रीँह्रीँनमोदक्षनाशावामनाशा
यां श्रीँह्रीँकएईलह्रीँनमोदक्षगण्डे श्रीँह्रीँहसकहलह्रीँनमोवामगण्डे श्रीँह्रीँसकलह्रीँन
मऊर्ध्वोष्ठे श्रीँह्रीँसौः नमोऽधरोष्ठे श्रीँह्रीँऐँनमऊर्ध्वदन्तपंक्तौ श्रीँह्रीँक्लीँनमोऽधोदन्तपंक्तौ
श्रीँह्रीँह्रीँनमोमूर्ध्नि श्रीँह्रीँश्रीँनमोवक्त्रे इतिचतुर्थन्यासः श्रीँह्रीँश्रीँनमोललाटे श्रीँह्री
ह्रीँनमोगले श्रीँह्रीँक्लीँनमोहृदि श्रीँह्रीँऐँनमोनाभौ श्रीँह्रीँसौः नमोस्वाधारे श्रीँह्रीँसौँन
मोब्रह्मरन्ध्रे श्रीँह्रीँह्रीँनमोमुखे श्रीँह्रीँश्रीँनमोगुदे श्रीँह्रीँकएईलह्रीँनमोमूलाधारे श्री
ह्रीँहसकलह्रीँनमोब्रह्मरन्ध्रे श्रीँह्रीँसौः नमोदक्षकरे श्रीँह्रीँऐँनमोवामकरे श्रीँह्रीँक्लीँनमो
दक्षपादे श्रीँह्रीँह्रीँनमोवामपादे श्रीँह्रीँश्रीँनमोहृदि न्यासान्तेपंचषड्न्यासेषुप्रणवसंपुटेन
नमोऽन्तेनमूलेनाङ्गव्यापकंकुर्यात् पुनःप्राणायामंषडङ्गंकृत्वा संक्षोभद्रावणाकर्षवश्यो
न्मादमहांकुशान् खेचरीबीजयोन्याख्यामुद्रादेवीप्रियान्वेतिमुद्राप्रदर्श्य श्रीमत्त्रिपुरसुंद
रींध्यायेत् बालार्कायुततेजसंत्रिनयनांरक्ताम्बरोल्लासिनी नानालंकृतिराजमानवपुषंबालेंडु
राट्शेखराम् हस्तैरिक्षुधनुःसृणिंसुमशरंपाशंमुदाबिभ्रती श्रीचक्रास्थितसुंदरींत्रिजग
ताधारभूतांस्मरेत् इत्थंध्यात्वाऽऽवर्णाद्यंकलशंवसंपाद्यपात्रार्चनंकुर्यात् यथा वह

त्रि॰ प॰ १२

नात्रीक्ष्महस्तेन स्वाग्रतो यंत्रं लिखेत् त्रिकोणमध्यषट्कोणं वृत्तभूमंडलात्मकम् ऐं ह्रीं सौः
इति मंत्रेण मध्ये पूजयेत् एभिस्त्रिबीजैस्त्रिकोणं पूजयेत् पुनरेभिस्त्रिबीजैर्वह्न्योमंत्रैः ष
ट्कोणान् पूजयेत् तत्र फडिति प्रक्षालितपात्रं निधाय घृतमाधारे वह्निमाणमंत्रे
ण पूजयेत् मंत्रो यथा ऊँ रं रीं रूं क्षलवरयूं रं अग्निमंडलाय धर्मप्रद दशक
लात्मने ऐं कलशाधाराय नमः अनेनाधारं पूजयेत् प्रादक्षिण्येन दशाग्नेयी
कलाः पूजयेत् यं धूम्रार्चिःकलाश्रीपादुकां पूजयामि नमः रं ऊष्माकलाश्रीपादुकां
पू॰ लं ज्वलिनीकलाश्रीपादुकां पू॰ वं ज्वालिनीकलाश्रीपादुकां पू॰ शं विस्फुलिंगिनीकला
श्री षं सुश्रीकलाश्रीपादु सं सुरूपाकलाश्रीपादुकां पू॰ हं कपिलाकलाश्रीपादुकां पू॰ लं हव्य
वहाकलाश्रीपादु क्षं कव्यवहाकलाश्रीपादुकां पूजयामि नमः तत्र स्वर्णादिपात्रं फडिति प्र
क्षालितपात्रं संस्थाप्य ऊँ ह्रां ह्रीं ह्रूं हसलवरयूं हं सूर्यमंडलाय वसुप्रद द्वादशकलात्मने ह्रीं
कलशाय नमः अनेन गंधाक्षतकुसुमैः कलशं पूजयेत् तत्र सूर्यस्य द्वादशकलाः पूजयेत्
कं भं तपिनीकलाश्रीपादुकां पूजयामि नमः खं बं तापिनीकलाश्री गं फं धूम्राकलाश्रीपादु
कां॰ घं पं मरीचिकलाश्रीपादु ङं नं ज्वालिनीकलाश्रीपा चं धं रुचिकलाश्रीपा॰ छं दं सुषुम्णाक
कलाश्री॰ जं थं भोगदाकलाश्री॰ झं तं विश्वाकलाश्री॰ ञं णं बोधिनीकलाश्री॰ टं ढं क्षमाक
लाश्रीपादुकां पूजयामि नमः तस्मिन् पात्रे क्षीरं द्रुमकषायं वा तीर्थजलं पूरयेत् मात्रिकाम् १२

लक्लिलोमंत्रोज्वरन् अमृतामंत्रेणतज्जलमर्चयेत् मंत्रोयथा ओंसांसींसूंसमलवरयूंसेसोममंडलाय
कामप्रदषोडशकलात्मनेसोः कलशामृतायनमः तत्रैवषोडशदेवीः कलाः पूजयेत् अंअमृताकला
श्रीपादुकांपूजयामिनमः आंमानदाकलाश्रीपादुकांपू इंपूषाकलाश्री ईंतुष्टिकलाश्री
उंपुष्टिकलाश्री ऊंरतिकलाश्री ऋंधृतिकलाश्री ॠंशशिनीकलाश्री ऌंचंद्रिकाकला
श्री ॡंकांतिकलाश्री ऐंश्रीकलाश्री ओंप्रीतिकलाश्री औंअंगदाकलाश्री अंपूर्णाक
लाश्री अः पूर्णामृताकलाश्रीपादुकांपूजयामिनमः तज्जलेआनंदभैरवंआनंदभैरवीपूजयेत्
हसक्षमलवरयूं हसौं आनंदभैरवायवौषट् इत्यनेनगंधाक्षतपुष्पैरानंदभैरवंपूजयेत् ॥
सहक्षमलवरयीं स्हौः यादेव्यैवौषट् इत्यनेनपूर्ववदानंदभैरवीपूजयेत् ततोमुद्राः प्रदर्शयेत्
मुद्रायथामत्स्यमुद्रा धेनुमुद्राकवचमुद्रा योनिमु संरोधिनीमुमुण्डमु चक्रमुद्रा महामु
द्रायोनिमुद्राः कुंभस्योपरिकृत्वा कलशस्यदक्षिणेपूर्ववदर्घ्यंस्थापयेत् अत्रायंविशेषः
अर्घ्यजलमध्येत्रिकोणंविचिंत्य आद्यैः षोडशान्तैः १६ काद्यैः १६ याद्यैः १६ मध्येहस्राम्यां
नमः ततः ऐंक्लींसौः इत्यनेनश्रीबालात्रिपुरसुंदरीपूजयेत् ततओंह्रींहंसः सोहंस्वाहा
इत्यनेनप्रधानदेवतांपूजयेत् तस्योपरिमूलमंत्रंत्रिः जपेत् पूर्वोक्तामुद्राः प्रदर्श्यतज्जले
नपूजावस्तूनिचात्मानं मूलमंत्रमुच्चरन्प्रोक्षेदितिकलशस्थापनदेवताद्यस्थापनविधिः
ततोमानसीपूजांकुर्यात् यथा लंपृथ्व्यात्मकंगंधंसमर्पयामिनमः हंआकाशात्मकं

पुष्पंसमर्पयामि· यंवाय्वात्मकंधूपं· रंवह्न्यात्मकंदीपं· वंअमृतात्मकंनैवेद्यं· संसर्वात्मकंताम्बूलं
त्रि· समर्पयामिनमः इत्यंमानसीपूजांविधाय बहिःपीठपूजांसमाचरेत् पीठपूजाप्रकारेणनिरूप
प· ते ॐमण्डूकायनमः ॐकालाग्निरुद्रायनमः ॐमूलप्रकृतये· ॐआधारशक्त्यै· ॐकूर्माय· ॐशे
१२ षाय· ॐवाराहाय ॐमेदिन्यै· ॐसुधाब्धये· ॐरत्नद्वीपाय ॐस्वर्णाण्डाय ॐनंदनवनाय· त
न्मध्ये ॐकल्पतरुभ्योनमः तन्मध्ये विविधानंदभूमिकायै· तन्मध्ये ॐश्रीरत्नमंदिराय तत्र
रत्नवेदिकायै तत्रश्वेतछत्राय तस्याधोरत्नसिंहासनाय· तत्पादेषु ॐधर्मायनमः ॐज्ञाना
यनमः ॐवैराग्याय· ॐऐश्वर्यायनमः गात्रेषु ॐअधर्माय· ॐअज्ञानाय· ॐअवैराग्याय·
ॐअनैश्वर्याय· तन्मध्ये ॐपद्मायनमः ॐआनंदकंदायनमः ॐज्ञाननालाय ॐविज्ञानकर्णि
कायै· तत्रअंअर्कमण्डलायद्वादशकलात्मनेनमः रंवह्निमण्डलायदशकलात्मनेनमः अंसत्वा
य· मंरजसेनमः तंतमसेनमः अंआत्मनेनमः उंअंतरात्मनेनमः मंपरमात्मनेनमः यंप
रज्ञानात्मनेनमः मंमायातत्त्वाय· कंकलातत्त्वाय· वंविद्यातत्त्वाय· पंपरतत्त्वायनमः ॐब्रह्मप्रेता
यनमः ॐविष्णुप्रेतायनमः ॐशिवप्रेताय· ॐईश्वरप्रेताय ॐसदाशिवप्रेतायनमः ॐसुधा·
र्णवासनाय· ॐपीतांबुजासनाय· ॐदेव्यासनाय· ॐचक्रासनाय· ॐसर्वाज्ञासनाय· ॐसा
ध्यसिद्धासनायनमः॥ इतिमण्डूकादिसाध्यसिद्धासनांतंसंपूज्य ततोदिव्यपीठशक्तीः पूजयेत्
यथा ॐइच्छायैनमः ॐज्ञानायै· ॐक्रियायै· ॐकामिन्यै· ॐकामदायिन्यै· ॐरत्यै· ॐरतिप्रि

यै॰ ॐ नंदायै॰ मध्ये ॐ मनोन्मन्यै नमः वराभयकराः श्वेयाः ऐं परायै अपरायै परापरायै सौः सदाशिवम
हाप्रेतपद्मासनाय नमः इत्येपीठंसमभ्यर्च्य पुष्पांजलिंदद्यात् ह्रीं श्रीं प्रकटगुप्तनरसंप्रदाय
कुलनिगर्भरहस्यरहस्यपररहस्यसंज्ञक श्रीचक्रगतयोगिनीपादुकाभ्यो नमः अनेन पुष्पांज
लिंदद्यात् ततः त्रिखंडांमुद्रांकृत्वांजलौ पुष्पाण्यादाय स्ववींदितांमूलविद्यांपठन् चैतन्यंहृ
त्कमलतो ब्रह्मरंध्रमार्गेणनासिकारंध्रनिर्गतंकुसुमांजलौनियोज्य पद्यद्वयंपठन् पुष्पांज
लिंश्रीचक्रराजेसमर्पयेत् यथा महापद्मवनांतस्थेकारणानंदविग्रहे सर्वभूतहितेमात
रेह्येहि परमेश्वरि १ देवेशि भक्तिसुलभे सर्वावरणसंयुते यावत्त्वांपूजयिष्यामितावत्त्वंसुस्थि
राभव इतिमंत्रद्वयाभ्यांप्रार्थ्य ततः मूलमुच्चरन् श्रीमत्त्रिपुरसुंदरिअस्मिंश्चक्रे सान्निध्यंकु
रु नमः इतिमंत्रेणस्थाप्य आवाहनादिमुद्राः प्रदर्शयेत् मुद्रा यथा आवाहनंसंस्थापनम्
सन्निधानम् सन्निरोधनम् सम्मुखीकरणम् देवांगेषडंगन्यासः शकलीकरणं अवगुं
ठनम् अमृतीकरणं परमीकरणम् इतिनवमुद्राःप्रदर्श्य ततोमूलेनत्रिःसंतर्प्य
पाद्याद्युपचारान् मूलेनप्रकल्पयेत्पुनस्त्रिधासंतर्प्य पुष्पांजलिंदत्वा परदेवतांध्यात्वा
परिवारार्चनायानुज्ञांप्रार्थयेत् तत्रक्रमः तेस्वागतम् कुशलप्रश्नंवास्तु प्रणामाकृ
र्वाऽनुविसृक्कांतान्वितेनपाद्यार्घ्यजलेनश्रीभगवत्याःपादयोः पाद्यंदद्यात् मूलमुच्चर
न् श्रीत्रिपुरसुंदर्यैपाद्यंसमर्पयामिनमः आचमनीयार्घ्यजलेन जातीलवंगकंकोल

त्रि॰ प॰ १५

मिश्रितेनमन्त्रेण आचमनीयं मूलमन्त्रेण श्रीपरदेवतायै आचमनीयं समर्पयामि नमः ततो ऽ
र्घपात्रजलेन गंधपुष्पाक्षतयवकुशतिलदूर्वासहितमर्घं पेशुकेन देवतामूर्ध्नि अर्घं दिशेत्
मूलेन श्रीत्रिपुरसुंदर्यै अर्घं कल्पयामि स्वाहा ततो मधुपर्कं दद्यात् आज्यं दधि मधु मि
श्रं मधुपर्कं मूलं वै पठन् मधुपर्कं कल्पयामि नमः पुन मूलं वै जपन् आचमनं सम
र्पयामि नमः ततः दध्याभावे पात्रे ऽन्नतादि पेदिति संप्रदायः ततः कार्यानंतरं करशुद्धि
पात्रजलेन करप्रक्षालनं कृत्वा कर्मान्तरं कुर्यादिति संप्रदायः मूलमन्त्रेण गंधतैलं सम
र्पयामि नमः ततो मूलमन्त्रेण स्नानीयं समर्पयामि नमः ततो मूलं पठन् वाससी समर्प
यामि नमः ततो मूलमन्त्रेण यज्ञोपवीतं दद्यात् ततः उक्तन्यासक्रमेण देवतांगेषु
हाराद्याभरणानि मूलमन्त्रेण अर्पयेत् ततो मूलमंत्रपुटितैर्मातृकाक्षरैः गंधाद्यैः देवतामर्चया
मि नमः पुनः षडंगादीन् अर्चयेत् चंदनं गंधकर्पूरकालागुरुभवं गंधं दद्यात् मूलमन्त्रेण
परमानंदसौभाग्यपरिपूर्णदिगंतरम् गृहाण परमं गंधं कृपया परमेश्वरि ततः पुष्पं
मूलमन्त्रेण तुरीयवनसंभूतं नानागुणमनोहरम् आनंदसौरभं पुष्पं गृह्यतामि
दमुत्तमम् तर्जन्यंगुष्ठयोगेन पुष्पमुद्रां प्रदर्श्य शक्तौ दूर्वां कुंदमंदारपुष्पाणि ना
र्पयेदिति ततो देवतामस्तके कुसुमोपहितं कुर्यात् पूजासमये देवतापरिकरेण भ्रामयेत्
ततो धूपयेत् अगुरुक्षीरगुग्गुलशर्करामधुचंदनाज्यैः मूलमन्त्रेण देवतानाभिदेशे धूप

यामि नमः इति तर्जन्यंगुष्ठयोगेन धूपमुद्रा जगद्ध्वनिमंत्रमातः स्वाहा इति मंत्रेण गंधाद्यतनपु
ष्पादिभिर्घंटाम्भर्च्य वामहस्तेन घंटां वादयन् दक्षिणे धूपयेदिति जलं पुष्पांजलिं दत्वा ततो मू
लमन्त्रमुच्चरन् दीपं समर्पयामि नमः इति दद्यात् दीपमुद्रया मध्यमांगुष्ठयोगेन दीपमुद्रा भवति
सितवर्त्तिकोद्भूतदीपो दक्षिणे रक्तवर्त्तिकस्तैलदीपो वामे इति दीपः त्रिपंचसप्तनववर्त्ति
को दीपो देयः देवतानेत्रदेशे इति ततो नैवेद्यं स्वाहूपदेशो विमलं पायसं सह शर्करम् कद
लीफलसंयुक्तं साज्यं मंत्री निवेदयेत् दक्षहस्तेन जलमादाय वामांगुष्ठेन पात्रमुपस्पृश्य
मूलमन्त्रमुच्चरन् सत्पात्रसिद्धं सुहविर्विविधानेककल्पम् निवेदयामि देवेशि सानुगाये गृहाण त
त् वै नैवेद्यं समर्पयामि नमः सर्वत्रोपचारान्तरान्तरेऽर्घ्यपात्रजलेन जलं दद्यात् ततश्चावर
णार्चनम् तत्रादौ नित्यार्चनं कुर्यात् तत्र क्रमः शुक्लपक्षे कामेश्वर्यादिविचित्रावसनकाशु
तिकृष्णपक्षे विचित्रादिकामेश्वर्यावसनका इति नियमः मध्ये त्रिकूटं यजेत् दक्षहस्तेन
पुष्पाद्यानान्वामहस्तेनो मः समर्पयेत् इति संप्रदायः वामावर्त्तेन कोणपार्श्वेषु पंचनित्याः
पूज्याः ऐं क्लीं सौः ॐ नमो कामेश्वरि इच्छाकामफलप्रदे सर्वसत्त्ववशंकरि सर्वजगत् क्षोभ
णकरि हुं हुं हुं द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः सौः क्लीं ऐं कामेश्वरी नित्या श्री १ पादुकां पूजयामि तर्पयामि
नमः ऐं भगभुगे भगिनि भगोदरि भगमाले भगावहे भगगुह्ये भगयोनि भगनिपातिनि
सर्वभगवशंकरि भगरूपे नित्यक्लिन्ने भगस्वरूपे सर्वभगानि मे ह्यानय वरदे रेते सुरेते भग

त्रि· प· १५

क्लिन्ने क्लिन्नद्रवे क्लेदय द्रावय अमोघे भगविच्चे क्षुभ क्षोभय सर्वसत्वान् भगेश्वरि ऐं ब्लूं जें ब्लूं में ब्लूं भें
ब्लूं हें क्लिन्ने सर्वाणि भगानि मे वशमानय स्त्रीं हर ब्लें ह्रीं भगमालिनीनित्याश्रीपादुकां पूजयामि
तर्पयामि नमः २ ह्रीं नित्यक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहा नित्यक्लिन्नानित्याश्रीपादुकां पूजया· ३ ॐ क्रों
भ्रों क्रौं झ्रौं छ्रौं ज्रौं स्वाहा भेरुण्डानित्याश्रीपादुकां पू· ४ ह्रीं वह्निवासिन्यै स्वाहा वह्निवासिनी
नित्याश्रीपादुकां पू· ५ इति पंच त्रिकोणस्य वामपार्श्वे पूज्याः ॐ ह्रीं फ्रें सः नित्यक्लिन्ने मदद्रवे
स्वाहा महाविद्यानित्याश्रीपादुकां पू· ६ ह्रीं शिवदूत्यै नमः शिवदूतीनित्याश्रीपादुकां पू· ७
ॐ ह्रीं हूं खेचछे क्षः स्त्रीं हूं क्षें ह्रीं फट् त्वरितानित्याश्रीपादुकां पू· ८ ऐं क्लीं सौः कुलसुंद
रीनित्याश्री· ९ ऐं क्लीं सौः ह्स्क्लीं ह्स्रौः ऐं सौः क्लीं डां ईं क्लीं ह्लूं सः भैरवीनित्याश्रीपादुकां
पू· १० ॐ ह्रीं फ्रें ह्रीं क्रों नित्यमदद्रवे ॐ क्रों नीलपताकिनीनित्याश्रीपा· ११ पंचेमास्त्रिको
णस्याग्रभागे पूज्याः हस्ख्फ्रें विजयायै नमः विजयानित्याश्री· १२ स्वौं सर्वमंगलायै नमः सर्व
मंगलानित्याश्रीपादुकां पू· १३ ॐ नमो भगवति ज्वालामालिनि देवि सर्वभूतसंहारका
रिके जातवेदसि ज्वलंति प्रज्वलंति ज्वल ज्वल हूं रं रं फट् ज्वालामालिनीनित्याश्रीपादुकां पू
जयामि· १४ क्रौं विचित्रानित्याश्रीपादुकां पू· १५ पंचेमा दक्षपार्श्वे पूजयेत् मध्ये त्र्य्रः
मूले महात्रिपुरसुंदरीनित्याश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ततः पुष्पांजलिमर्पयेत्
अथ बिंदुत्रिकोणमध्ये त्रिभंगीभिस्त्रिगुरून्यजेत् तत्रक्रमः दिव्यौघाः सिद्धौघाः मानवौ १५

वाश्चेति ॐ परप्रकाशानंदनाथश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ॐ परशिवानंदनाथश्री
पादुकां॰ ॐ परशक्त्यंबाश्रीपादुकां॰ ॐ कौलेशानंदनाथश्री॰ ॐ शुक्लादेव्यंबाश्रीपादुकां॰
ॐ कुलेश्वरानंदनाथश्रीपादुकां॰ ॐ कामेश्वर्यंबाश्री॰ ॐ क्रीडानंदनाथश्री॰ ॐ समयानंद
नाथश्री॰ ॐ सहजानंदनाथश्री॰ इति चत्वारः सिद्धौघाः ॐ गगनानंदनाथश्री॰ ॐ विश्वानं
दनाथश्री॰ ॐ विमलानंदनाथश्री॰ ॐ मदनानंदनाथश्री॰ ॐ भुवनानंदनाथश्री॰ ॐ स्वा॰
त्मानंदनाथश्री॰ ॐ प्रियाम्बाश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः इत्यष्टौ मानवौघाः ततो बिं
दोश्चतुर्दिक्षु यजेदाम्नायदेवताः तद्यथा ॐ पूर्वाम्नायदेवताश्रीपादु॰ ॐ दक्षिणाम्नायदे
वताश्री॰ ॐ पश्चिमाम्नायदेवता॰ ॐ उत्तराम्नायदेवताश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः
इत्याम्नायदेवताः ततः पंचपंचिकापूजनं यथा मध्ये त्रिकोणाच्चतुर्दिक्षु चतस्रः मध्ये मूलं
श्रीविद्याश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ॐ लक्ष्मीश्रीपादु॰ ॐ महालक्ष्मीश्रीपादु॰ ॐ
त्रिशक्तिश्रीपादुकां पूजयामि॰ ॐ सर्वसाम्राज्याश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ५
इति पंचमालक्ष्म्यः ॐ मूले श्रीविद्याश्रीपादुकां पूजयामि॰ ५ चतसृश्चतुर्दिक्षु ॐ त्वरि
ताश्री॰ २ ॐ पारिजातेश्वरीश्री॰ ३ ॐ त्रिपुटाश्री॰ ४ ॐ पंचबाणेशीश्रीपादुकां पूजया
मि तर्पयामि नमः ५ इत्येताः पंचकल्पताः मध्ये मूले श्रीविद्याश्रीपादु॰ १ ॐ अमृतपी
ठेश्वरीश्री॰ २ ॐ सुधाश्रीश्रीपादुकां पू॰ ३ ॐ अमृतेश्वरीश्री॰ ४ ॐ अन्नपूर्णाश्रीपादुकां

पूजयामितर्पयामिनमः ५ इतिपंचेमाकामयेनवः मध्येमूले श्रीविद्याश्री॰ १ ॐसिद्धलक्ष्मी
श्रीपादुकां॰ २ ॐमातंगीश्रीपादुकापू॰ ३ ॐभुवनेश्वरीश्री॰ ४ ॐवाराहीश्रीपादुकांपूज
यामितर्पयामिनमः ५ इतिचतस्रस्वतंत्रदिव्यपूज्याः इतिपंचरत्नानि इत्यंपंचमिपंचिकासं
पूज्यषड्दर्शनानिपूजयेत् मध्येशैवदर्शनश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः १ पूर्वे
ॐशाक्तदर्शनश्री॰ २ दक्षिणे ॐब्राह्मदर्शनश्री ३ पश्चिमे वैष्णवदर्शनश्री॰ ४ उत्तरे
सौरदर्शनश्री॰ ५ अग्रे ॐसौगतदर्शनश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ६ ततोवि
द्यामूलेनत्रिपुरसुंदरीतर्पयामिनमः त्रिः अंगुष्ठानामिकाभ्यांपुष्पंयच्छेत् ज्ञानमुद्रया
मिनमः त्रिः अंगुष्ठानामिकाभ्यांपुष्पंयच्छेत् ज्ञानमुद्रया ज्ञानमुद्राअंगुष्ठतर्जनीयोग
तः स्यात् एवंविद्यस्यांत्रिपुरसुंदरीसंतर्प्य ततोऽंगावृत्तीनांपूजनमाचरेत् आग्नेये श्रीह्रीं
श्रींह्रींक्लींऐंसौः हृदयशक्तिश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ईशाने श्रींह्रींशिरःश
क्तिश्रीपादुकांपू॰ नैरृते श्रींह्रीं कएईलह्रीं शिखा शक्तिश्रीपादु॰ वायव्ये श्रींह्रीं
हसकहलह्रींकवचशक्तिश्रीपा॰ अग्रे श्रींह्रीं सकलह्रींनेत्रशक्तिश्रीपा॰ दिक्षु श्री
ह्रींसौः ऐंक्लींह्रींश्रीं अस्त्रशक्तिश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ततोवामक्रमेणाय
जेत् मूविंवाहहिरण्याणिशाकादीन्यजेदितिसंप्रदायः सर्वत्रबोध्यः मूपरस्याधरेखा
यांवामावर्तेनदिक्षुधाधः क्रमात्सिद्धीर्यजेत् तत्रक्रमः ह्रींश्रींअणिमसिद्धिश्रीपा॰ ह्रीं ९

ह्रीं श्रीं महिमासिद्धिश्रीपा॰ ह्रीं श्रीं लघिमासिद्धिश्री॰ ह्रीं श्रीं ईशितासिद्धिश्री॰ ह्रीं श्रीं वशितासि
द्धिश्रीपा॰ ह्रीं श्रीं प्राकाम्यसिद्धिश्रीपा॰ ह्रीं श्रीं भुक्तिसिद्धिश्री ह्रीं श्रीं इच्छासिद्धिश्री॰ ह्रीं श्रीं प्रा
प्तिसिद्धिश्री॰ ह्रीं श्रीं सर्वकामसिद्धिश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः तप्तहेमसमानाभा
पाशांकुशधराः शुभाः सायकेभ्यः प्रयच्छन्तीरत्नौघान्सो विचिंतयेत् भूपुरमध्यरेखायां ब्रा
ह्म्याद्याः पूजयेत् ह्रीं श्रीं ब्राह्मीमातृकाश्रीपा॰ ह्रीं श्रीं माहेश्वरीमातृकाश्री॰ ह्रीं श्रीं कौमा
रीमातृकाश्रीपा॰ ह्रीं श्रीं वैष्णवीमातृकाश्रीपा॰ ह्रीं श्रीं वाराहीमातृकाश्रीपा॰ ह्रीं श्रीं इंद्रा
णीमातृकाश्री॰ ह्रीं श्रीं चामुंडामातृकाश्री॰ ह्रीं श्रीं महालक्ष्मीमातृकाश्रीपादुकां पूजया
मि तर्पयामि नमः इमा विद्याः मूलेशक्तिं वक्रं गदां वज्रं ढिंढकं पद्मं क्रमेण दधीः सर्वाभीष्ट
प्रदायिकाध्येयाः भूपुरतृतीयरेखायां दशमुद्राः पूजयेत् यथा ह्रीं श्रीं क्षोभणमुद्राश्री
ह्रीं श्रीं द्रावणमुद्राश्री॰ ह्रीं श्रीं आकर्षमुद्राश्री॰ ह्रीं श्रीं आकर्षमुद्राश्री ह्रीं श्रीं वश्यमुद्रा
श्री॰ ह्रीं श्रीं उन्मादमुद्राश्री॰ ह्रीं श्रीं महांकुशमुद्राश्री॰ ह्रीं श्रीं खेचरीमुद्राश्री॰ ह्रीं श्रीं बी
जमुद्राश्री॰ ह्रीं श्रीं योनिमुद्राश्री ह्रीं श्रीं त्रिखंडमुद्राश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ए
वं भूविंबमाराध्य क्षोभमुद्रां प्रदर्श्य त्रैलोक्यमोहने चक्रे योगिन्यः प्रकटा इमाः पूजितास्तर्पि
ताः संतु वरप्रदाः इति वा अर्पयेदिति पठन् पुष्पांजलिं मूलेन विंदौ दद्यात् षोडशारे पश्चिमादि वि
लोमेनेमाः पूजयेत् ह्रीं श्रीं कामाकर्षिणीकाश्री ह्रीं श्रीं बुद्ध्याकर्षिणीकाश्री॰ ह्रीं श्रीं अ

त्रि॰ पु॰ ८

हंकाराकर्षिणिकाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ शब्दाकर्षिणिकाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ स्पर्शाकर्षिणिकाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ
रूपाकर्षिणिकाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ रसाकर्षिणिकाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ गंधाकर्षिणिकाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ
चित्ताकर्षिणिकाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ धैर्याकर्षणिकाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ नामाकर्षणिकाश्रीपाऽ॰ ह्रीँ
श्रीँ आत्माकर्षणिकाश्रीपाऽ ह्रीँ श्रीँ अमृताकर्षणिकाश्रीपा॰ ह्रीँ श्रीँ स्मृत्याकर्षणिकाश्रीपा॰
ह्रीँ श्रीँ शरीराकर्षणिकाश्रीपा॰ ह्रीँ श्रीँ आत्माकर्षणिकाश्रीपा सर्वाशापूरके चक्रे षोडशस्व
रसंयुते गुप्ताहन्तास्तु योगिन्यः पूजितास्संतर्पिताः द्राविणीमुद्रां दर्शयेत् इति द्वितीया
वरणम् कामृहृद्वर्गसंयुक्ते ऽष्टारे पूज्या इमाः पुनः ह्रीँ श्रीँ अनंगकुसुमाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ अ
नंगमेखलाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ अनंगमदनाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ अनंगमदनातुराश्री॰ ह्रीँ श्रीँ अनंगरे
खाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ अनंगवेगाश्री॰ ह्रीँ श्रीँ अनंगांकुशाश्रीपा॰ ह्रीँ श्रीँ अनंगमालिनीश्रीपाऽ
काः पूजयामि तर्पयामि नमः इत्येताः पाशांकुशाकराध्येयाः पूर्वादितः क्रमेण पूजयेत् सर्व
संक्षोभणे चक्रे देव्यो गुप्ततराभिधाः पूजिताः तर्पिताः संतु स्वेष्टदा मम सर्वदा इत्याकर्षमुद्रां
दर्शयेत् इति तृतीयावरणम् चतुर्दशारे कादिठांतार्णयुते स्थिताः अरुणाभाः दर्पणं
पानपात्रं पाशांकुशौ धारयंत्यः संभूषणाध्येयाः पश्चिमादि विलोमेन पूज्या ह्रीँ श्रीँ सर्व
संक्षोभणीश्री॰ ह्रीँ श्रीँ सर्वविद्राविणीश्री॰ २ ह्रीँ श्रीँ सर्वाकर्षिणिकाश्री॰ ३ ह्रीँ श्रीँ सर्वाह्लाद
करीश्री॰ ४ ह्रीँ श्रीँ सर्वसंमोहिनीश्री॰ ५ ह्रीँ श्रीँ सर्वस्तंभनकारिणीश्री॰ ६ ह्रीँ श्रीँ सर्वजंभ॰ ८

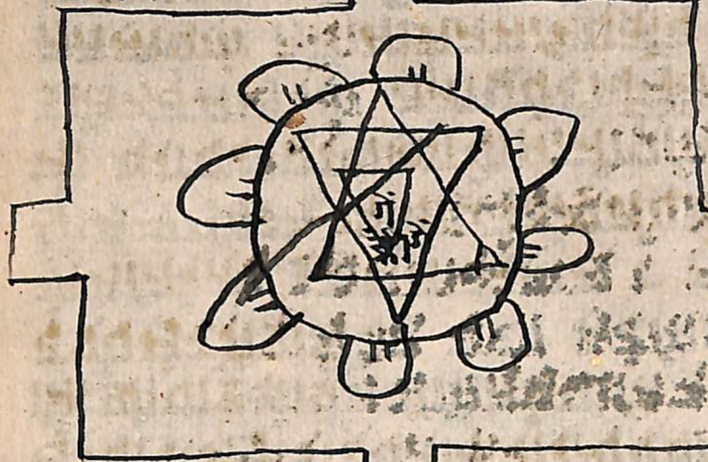
निकाश्री ७ ह्रींश्रींसर्ववशंकरीश्री ८ ह्रींश्रींसर्वरंजनिकाश्री ९ ह्रींश्रींसर्वोन्मादनिकाश्री १०
ह्रींश्रींसर्वार्थसाधनीश्री ११ ह्रींश्रींसर्वमंत्रमयीश्री ।१२। ह्रींश्रींसर्वसंपत्तिरूपिणीश्री ।१३। ह्रीं
श्रींसर्वद्वंद्वक्षयंकरीश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः १४ मूलेपुष्पांजलिंदत्वावश्यमुद्रांदर्श
यित्वापठेत् सर्वसौभाग्यदेचक्रेसंप्रदायाभिधाइमाः योगिन्यःपूजितास्तुमामंगलानिदिशंतु
मे इतिचतुर्थावरणम् दशारेरुणादिभांतार्णांभूषितेदशयोगिन्योजपापुष्पाभाः पाशांकुश
लसत्कराः पश्चिमादिविलोमेनावेष्टयेत् ह्रींश्रींसर्वसिद्धिप्रदाश्रीपा ह्रींश्रींसर्वसंपत्प्र
दाश्री ह्रींश्रींसर्वप्रियंकरीश्री ह्रींश्रींसर्वमंगलकारिणीश्री ४ ह्रींश्रींसर्वकामप्रदा
श्री ५ ह्रींश्रींसर्वदुःखविमोचिनीश्री ६ ह्रींश्रींसर्वमृत्युप्रशमनीश्री ७ ह्रींश्रींसर्वविघ्ननि
वारिणीश्री ८ ह्रींश्रींसर्वांगसुंदरीश्री ९ ह्रींश्रींसर्वसौभाग्यदायिनीश्री १० मूलेनविंदो
पुष्पसमर्प्योन्मादमुद्रांप्रदर्श्यपठेत् सर्वार्थसाधकेचक्रेपंचमेसर्वतःस्थिताः पूजिताःकु
लयोगिन्यःसंतुमेऽभीष्टसिद्धिदा इतिपंचमावरणम् ५ क्षादिज्ञांतविभूषितेपरेदशारे
योगिन्यउद्यद्भास्करप्रभाज्ञानमुद्राटंकपाशवरधारिण्यःपूज्याः ह्रींश्रींसर्वज्ञाश्री ह्रींश्रीं
सर्वशक्तिश्री २ ह्रींश्रींसर्वैश्वर्यफलप्रदाश्री ३ ह्रींश्रींसर्वज्ञानमयीश्री ४ ह्रींश्रींसर्वव्या
धिविनाशिनीश्री ५ ह्रींश्रींसर्वाधारस्वरूपाश्री ६ ह्रींश्रींसर्वपापहराश्री ७ ह्रींश्रींस
र्वानंदमयीश्री ८ ह्रींश्रींसर्वरक्षास्वरूपिणीश्री ९ ह्रींश्रींसर्वेप्सितफलप्रदाश्रीपादुका

पूजयामितर्पयामिनमः ९ मूलेनपुष्पांजलिंदत्वामहांकुशामुद्रांप्रदर्श्यसर्वसिद्धिप्रदाकारेचक्रेनिग
र्भाःपूजितास्त्वमाः योगिन्यस्तर्पिताःसंतुममाभीष्टफलप्रदा इतिषष्ठावरणम् ६ अष्टारेदा
डिमीपुष्पप्रभारक्ताम्बराधनुर्बाणविद्यावरहस्ताश्चकारमष्टवर्गोथाः पश्चिमादिविलोमेनपू
जयेदिमाः ह्रींश्रींअंआ १६ रब्लूंवाशिनीवाग्देवताश्री॰ ह्रींश्रींकं ५ कलह्रींकामेश्वरीवाग्दे
वताश्री॰ २ ह्रींश्रींचं ५ न्व्लींमोदिनीवाग्देवताश्री॰ ३ ह्रींश्रींटं ५ य्लूंविमलावाग्देव॰
ताश्री॰ ४ ह्रींश्रींतं ५ ज्म्रींअरुणावाग्देवताश्री॰ ५ ह्रींश्रींपं॰ ५ हसलवयूंजयिनीवा
ग्देवताश्री॰ ६ ह्रींश्रींहमयूंयंरंलंवंसर्वेश्वरीवाग्देवताश्री॰ ७ ह्रींश्रींल्क्षींसंषंशंहंकौ
लिनीवाग्देवताश्री॰ ८ सर्वरोगहरेचक्रेरहस्याःपूजितामया तर्पिताःपूजिताःसंतुसर्वश्च
र्यफलप्रदा मूलमन्त्रेणकुसुमांजलिंदत्वा त्रिखण्डमुद्रांदर्शयेत् इतिसप्तमावरणम् ७
ततश्चकथहाद्यग्रेरचितेत्रिकोणेपश्चिमादितः विलोमेनइमान्यजेत् कामेशकामेश्वरी
बाणान् चापे अंकुशे वा अनुलोमेन चतुर्दिक्षु प्रपूजयेत् यथा यांरांलांवांशांद्रांद्रींक्लींब्लूं
सः कामेशकामेश्वरीजृम्भनबाणश्री॰ ह्रींश्रींयांरांलांवांशांद्रांद्रींक्लींब्लूंसः कामेशका
मेश्वरीवशबाणश्री॰ ह्रींश्रींयांरांवांशांलां कामेशकामेश्वरीस्तम्भनबाणश्री॰ इतिपूर्वदि
शिपूज्याः ह्रींश्रींथंधंमोहचापश्री॰ दक्षिणेपूज्ये ह्रींश्रींआंह्रींमोहपाशश्री॰ इतिपश्चि
मेपूजयेत् ह्रींश्रींक्रोंअंकुशश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः इत्युत्तरेयजेत् नानार

नविभूषाढ्याः स्वस्वायुधसमन्विताः विद्युद्दामसमानांगो यौवनोन्मदमंथराः इत्यंध्येयाः
ततोऽग्न्यादिकोणत्रितये कूटत्रयादिकाकामेश्वरीरुद्रशक्तिः शरदिंदुसमप्रभा पुस्तकाभीथ
रस्वजोहस्तैर्दधत्यो ध्येयाः पूजने यथा ह्रीं श्रीं कएईलह्रीं कामरूपपीठे कामेश्वरीरुद्रशक्ति
श्री द्वितीयकोणे वज्रेश्वरी विष्णुशक्तिः इक्षुचापवराभीतिपुष्पबाणधराध्येया हसकहलह्रीं
पूर्णगिरिपीठे वज्रेश्वरी विष्णुशक्ति श्रीः तृतीयकोणे भगमाला ब्रह्मशक्तिः स्वर्णप्रभा ज्ञानमुद्रा
वरे पाशमंकुशं दधती करैरित्यंध्येया ह्रीं श्रीं सकलह्रीं जालंधरपीठे भगमालिनी ब्रह्मश
क्ति श्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः एवं त्रिकोणमातृपुष्पांजलिं समर्प्य बीजमुद्रां प्र
दर्श्य सुंदरीं प्रार्थयेत् यथा सर्वसिद्धिप्रदे चक्रे योगिन्यः पूजितामया दिशंतु तनिरहस्यमंग
लं मे निरंतरं इत्यष्टमावरणम् ८ ततो बिंदौ श्रीमत्त्रिपुरसुंदरीं तर्पयेदितितत् यथा ह्रीं
श्रीं मूलमुच्चरन् ध्यात्वा पूर्ववत्पूजयेत् ततः प्रार्थयेत् सर्वानंदमयी चक्रे सर्वाभीष्टविधायि
नी परापररहस्याख्या योगिनी पूजितास्तु मे योनिमुद्रां प्रदर्श्य इत्यं त्रिस्तर्पणं समावरेत्
इति नवमावरणं ततो धूपदीपनैवेद्यताम्बूलादिकं समर्प्य परदेवतासंतुष्ट्यर्थं हवनं कुर्यात्
ततस्तर्पणं ततो मार्जनमभिषेकं च ब्राह्मणभोजनं कुमारिकासुवासिनीसौभाग्यवतीनां
गणेशवटुकयोरपि पूजनमन्नवस्त्रादिभिः कार्यं अष्टाहं कोवड नवाहं को गणेश अथ हव
नप्रकारः उच्यते मंत्रमहोदधौ तद्यथा प्राणायामं षडंगं च मूलेन कृत्वा कुंडे वा स्थंडिले कु

त्रि॰ प॰ ३५

योन्संस्काराणां चतुष्टयं तद्यथा मूलेनेक्षणं फडिति प्रोक्षणं हुमिति मुष्टिमितकुशैस्ताडनम्
अवगुण्ठनं कुशैरा सेन मिति संस्कारचतुष्टयं कृत्वा यन्त्रं लिखेन्मध्ये वह्निकोणषट्कं स्याष्टदल
भूमंदिरात्मकम् यन्त्रमध्ये ओं ह्रीं ओं इति विलिखेद्मध्ये कादिपरत
त्वान्त पीठदेवता पूर्ववत्संपूज्य ह्रीं वागीश्वरीवागीश्वरयोर्यो
गपीठात्मने नमः इत्यनेनासनं दत्त्वा ओं ह्रीं वागीश्वरीवागी
श्वराभ्यां नमः इत्यनेन गंधादिना पुष्पैस्तौ पूजयेत् सूर्य
कान्तादरणितः श्रोत्रियागारतः पात्रेण पिहितेन पात्रेण वा
ह्निमादाय फडिति पठन् ततः हुमिति स्वचरन्यायनमुद्धा
येत् ततो नैरृते फडिति मन्त्रेण क्रव्यादांशं त्यजेत् ततो मू
लमुच्चरन् पुरतोऽग्निं स्थापयेत्। पूर्ववत्संस्कारचतुष्टयं कुर्या

त् अत्रप्रोक्षणम लयम् ततः परमाग्निजाठराग्निभ्यामैक्यं स्मरन् रामिति जपन् वह्निचैत
न्यं संयोज्य ओमिति जपन् नग्निमभिमन्त्र्य वमिति धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य फडिति मत्स्यमुद्रयासंर
क्ष्य हुमिति जपन् अवगुण्ठयेत् ओमिति त्रिरुच्चरन् कुंडोपरि भ्रामयेत् तद्योनिमंडले शय्यागतां ऋतु
स्नातां देवेन भुज्यमानां नीलेन्दीवरधारिणीमिति स्मृत्वा मूलं हूं वह्निचैतन्याय नमः इत्युच्चरन्नात्म
संमुखं स्थापयेदिति विज्ञाय वागीशीवागीश्वरयोरासनं दत्त्वाऽनेनाग्निं प्रज्वालयेत् तत्र मन्त्रः चित्पि

६

गलहनहनदहदहपचपचसर्वोन्तात्नापयस्वाहा इतिप्रज्वालनमंत्रः प्रज्वालिनीमुद्रांप्रदर्श्य
ततउपस्थायाग्निमुपतिष्ठेत् तत्रमंत्रः अग्निंप्रज्वलितंवंदेजातवेदंहुताशनम् सुवर्णवर्णममलं
समिद्धंविश्वतोमुखं ततोऽग्निमंत्रेणन्यासंकुर्यात् तत्रमंत्रः वैश्वानरजातवेदइहावहलो
हिताक्षसर्वकर्माणिसाधयस्वाहा अस्यमंत्रस्यभृगुऋषिर्गायत्रीछंदोग्निर्देवतारंबीजंस्वा
हाशक्तिःसिद्धिकृतांगत्वेनहवनेविनियोगः शिरसिभृगुऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः
हृदिअग्निदेवतायैनमः रंबीजायनमोगुह्ये स्वाहाशक्तयेपादयोःसर्वेणमंत्रेणव्यापकंकुर्या
त् स्रूं हिरण्यायैनमोलिंगे घ्रूं गगनायैनमःपायौ श्रूं रक्तायैनमोमूर्द्धि श्रूं कृष्णायैनमो
वक्त्रे ल्रूं सुप्रभायैनमोनसि श्रूं बहुरूपायैनमोनेत्रयोः प्रूं अतिरक्तायैनमःसर्वांगे
इतिजिह्वान्यासः ॐगीर्वाणेभ्योनमोलिंगे ॐपितृभ्योनमोगुदे ॐगंधर्वेभ्योनमोमूर्द्धि
ॐयक्षेभ्योनमोमुखे ॐनागेभ्योनमोनसि ॐपिशाचेभ्योनमोनेत्रयोः ॐराक्षसेभ्योनमः
सर्वांगे इतिजिह्वादेवतान्यासः सहस्रार्चिषेअंगुष्ठाभ्यांनमः हृदयायनमः स्वस्तिपूर्णाय
तर्जनीभ्यांनमः शिरसेस्वाहा उत्तिष्ठपुरुषायमध्यमाभ्यांनमः शिखायैवषट् धूमव्या
पिनेअनामिकाभ्यांनमः कवचायहुं सप्तजिह्वायकनिष्ठिकाभ्यांनमः नेत्रत्रयायवौष
ट् धनुर्धरायकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः अस्त्रायफट् इतिकरन्यासषडंगन्यासौ ततो
मूर्तिन्यासः ॐअग्नयेजातवेदसेनमोमूर्द्धि ॐअग्नयेसप्तजिह्वायनमोवामांसके ॐअग्न

त्रि॰ प॰ २०

ये हव्यवाहनाय नमो वामपार्श्वे ॐ अग्नये ऽश्वोदराय नमः वामकटौ ॐ अग्नये वैश्वानराय नमो
लिंगे ॐ अग्नये कौमारतेजसे नमो दक्षकटौ ॐ अग्नये विश्वमुखाय नमो दक्षपार्श्वे ॐ अग्नये
देवमुखाय नमो दक्षपार्श्वे ततो मं इत्यादि वह्निमंडलपर्यंतं निजदेहे न्यसेदिति वह्निपीठन्या
सः पूर्वोक्तः ततः वह्निपीठशक्तीः स्वदेहे न्यसेत् ॐ पीतायै नमः ॐ श्वेतायै नमः ॐ अरुणा
यै ॐ कृष्णायै ॐ धूम्रायै ॐ तीव्रायै ॐ स्फुलिंगिन्यै ॐ रुचिरायै ॐ ज्वालिन्यै नमः
रं वह्न्यासनाय नमः॥ इत्यनेनासनं दत्वा स्वदेहे पावकं विचिंत्य ध्यायेत् त्रिनेत्रमारक्ततनुं स
शुक्लवस्त्रं वर्णे स्रजमग्निमीडे वराभयं स्वस्तिकशक्तिहस्तं पद्मस्थमाकल्पसमूहयुक्तम्
एवं ध्यात्वा मानसीं पूजां विधाय कुंडस्थंडिले जलेनाभिषिच्य प्रागग्रैरुदगग्रैर्दर्भैर्वह्निं परिस्त
रेत् प्रत्यक् दक्षिणसौम्यास्त्रीन्परिधीन्न्यस्य पालाशपौ विल्वजा वा निस्त्रः समिधः तत्र ब्र
ह्मविष्णुशिवान्यजेत् ततः स्वहृदयादग्निमावाह्य गंधादिभिः सम्यगभ्यर्च्य पावकाद्यतिदेवताः
पूजयेत् तत्र क्रमः बिन्दावग्निं षट्स्र कोणेषु मध्ये च पूर्वोक्ताः सप्तजिह्वास्तद्देवता यजेत्
ईशानं ततः केसरेष्वंगदेवताः पूर्वोक्ताः पूजयेत् अष्टदलेषु पूर्वोक्ता अष्टमूर्तीः पूजयेत् ततो द
लांतरेषु अं ब्राह्मी ईं माहेश्वरी ऊं कौमारी ॠं वैष्णवी लृं वाराही ऐं इंद्राणी चामुंडा
ॐ महालक्ष्म्यै नमः दलाग्रेषु अं असितभैरवाय नमः इं रुरुभैरवाय उं चंडभैरवाय नमः
अं संहारभैरवाय नमः भूपुरे शक्रादीन् तदस्त्राणि स्वस्वदिक्षु यजेत् एवं समावरणसंयुक्तं २१

पावकं संपूज्य कुण्डाद्बहिः कुशानास्तीर्य तत्र वस्तूनि निःक्षिप्य प्रणीताप्रोक्षणीपात्रे आज्य
स्थालीं स्रुवं स्रुचं एतानि वस्तूनि अधोमुखानि संस्थाप्य होमद्रव्यं धृतेक्कुशान् समिधः पंचपा
लाशी रक्तचंदनपुष्पयोग वस्तु समानीय ततः पवित्रोदकेन प्रोक्ष्य सर्वपात्राण्युत्तानानि विधाय
जलेन प्रणीतां पूरयेत् अंकुशमुद्रया गंगे चेति मंत्रेणानीय आवाह्य हेपवित्रैः ततोस्त्रतानि
क्षिप्योत्पवनं चरेत् अथोदीच्यां दिशि प्रणीतां निधाय तज्जलं प्रोक्षण्यां निःक्षिप्य सर्वं हव
नीयं वस्तु कुशांभोभिः परिषिंचेत् मूलमुच्चरन् दक्षिणे पीठमासाद्य ब्रह्माणमावाह्य पू
र्वोक्तध्यानं आधाय सिद्धये ब्रह्मणः पीठ शक्तये ओं ब्रह्मणे सिद्धये नमः इत्युभयोः सिद्धीः सं
पूज्य ओं नमो ब्रह्मणे ऽनेन ब्रह्माणं संपूज्य ततो हस्ताभ्यां स्रुक्स्रुवौ धृत्वाऽधोमुखौ त्रिः ता
पयेत् ततो वामहस्तेन ततो धृत्वा दक्षहस्तधृतदर्भैर्मार्जयेत् प्रोक्षणीजलं संप्रोक्ष्य पुनः
प्रताप्य संमार्जनकुशान् अग्नौ संन्यस्य तयोः प्राक् त्रयं न्यसेदिति तत्र क्रमः ह्रां इच्छाशक्त्यै न
मो मूले ह्रीं ज्ञानशक्त्यै नमो मध्ये ह्रूं क्रियाशक्त्यै नमोऽन्ते ततः नमः शाक्तये इति स्रुचि न्यसे
त् नमः शंभवे इति स्रुवं न्यसेत् ततः रक्तसूत्रत्रयेण तौ संवेष्ट्य गंधाक्षतकुसुमादिभिः सं
पूज्य स्वदक्षे कुशोपरि न्यसेदिति स्रुक्स्रुवयोः संस्कारः अथाज्यसंस्कारः फडिति प्रक्षालि
तायामाज्यस्थाल्यामाज्यं विनिःक्षिपेत् मूलमंत्रेण पूर्वोक्तवीक्षणादि संस्कारवत्तद्धृदयेन कृ
त्वा वषमिति गोमुद्रयाऽमृतीकृत्य ततः षट्संस्कारान्स्मरेत् ततः कुण्डादंगारान्धृत्वा वायुको

णनिक्षिप्य नमः इति मंत्रेण तत्र प्रताप्येति तापनम् १ ततो दर्भद्वयं प्रदीप्याज्ये क्षिपेत् नमः इति मंत्रे
त्रि॰ णोत्क्षिप पवित्रीकरणम् २ हूमिति मंत्रेण दीप्तदर्भद्वयेनाज्यं नीराजयेदिति नीराजनम् ३ फ
प॰ डिति मंत्रेण दर्भत्रयं घृते निक्षिपेदिति अभिघातनम् ४ फडिति मंत्रेणाज्यस्थालीं गृहीत्वा ऽ
२१ ग्निदर्शयेत् तदंगारानग्नौ संयोज्य सलिलं संस्पृश्य अंगुष्ठानामिकाभ्यां दर्भौ वादाय फडिति मं
त्रेणाग्निसंमुखं त्रिरुत्प्लवेत् इत्युत्प्लवनम् ५ ततो नमः इति मंत्रेणात्मसंमुखं तदुत्प्लवेदिति
इति षट्संस्कारः ६ संस्कारे कुदर्भानग्नौ क्षिपेत् ततः ग्रथितं कुशद्वयं घृतमध्ये क्षिपेत्
तत्र वामदक्षिणयोर्मध्ये च नाडीत्रयं स्मरेत् तत्र क्रमो वामे इडा दक्षिणे पिंगला मध्ये सुषुम्नेति
दक्षिणादाज्यमादाय अग्नये स्वाहा इदमग्नये इति दक्षनेत्रे वामतः आज्यमादाय सोमा
य स्वाहा इदं सोमाय इति वामनेत्रे मध्यादाज्यमादाय अग्नीषोमाभ्यां स्वाहा इदमग्नीषो
माभ्यां इति तृतीयनेत्रे आहुतित्रयेण नेत्रत्रयोद्घाटनं भवति आहुतिशेषं सजले द्रोणके
पातयेत् पुनर्दक्षभागादाज्यमादाय अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा इदमग्नये स्विष्टकृते इति
मुखविश्लेषेनाग्निमुखप्रकाशः ॐ भूः स्वाहा इदं भूः ॐ भुवः स्वाहा इदं भुवः ॐ स्वः
स्वाहा इदं स्वः ॐ भूर्भुवः स्वाहा इदं भूर्भुवः स्वः ततः पूर्वोक्ताग्निमंत्रेणाहुतित्र
यं दद्यात् ततो घृताहुतिभिरेकैकां संस्कृतिं कुर्यात् ॐ विष्णुरूपाग्नेर्गर्भाधानसंस्कारं करोमि ए
वं पुंसवने सीमंते उन्नयने जातकर्म्मणि इति घृताहुतिभिः पंचसंस्काराः ततः पंचसमिधो २१

न्नालापनयनम् ६ कृताकृत्यष्टकेन त्रिकूटाग्निरितिनामकरणम् नामानंतरमग्नेः पितरौवागी
श्वरीवागीश्वरौ स्वेहृदये यजेदिति ततोग्रस्यत्रिपुराग्नेरन्नप्राशनकर्मसंस्कारंकरोमि ततश्चौलम्
उपनयनम् दारसंयोजं इत्यष्टसुकार्येषुसंस्कारान्कृताकृतकर्म्मणामृत्येनान्कुर्यात्तत
एकैकमाहुतिमग्नेर्जिह्वाग्रमग्नौवर्णदेवताभिर्जुहुयात् स्वहिरण्यायेस्वाहा एवंसप्तार्वाहु
तिंदत्वा ततःस्रुवेणस्रुचिवत्तंवारंघृतेननिधायस्रुवेणस्रुचिमाक्षायाग्रेपुष्पानिधायहस्ता
भ्यांतौधृत्वानतयार्मूलेनाभौकृत्वा ततोमूलेवामस्तनान्तेनित्वा वैश्वानरजातवेदइहावहलो
हिताक्षसर्वकर्म्माणिसाधयस्वाहावौषट् इत्यनेनजुहुयात् ततोमहागणेशमंत्रेण
व्यस्तेनदशासमस्तेनचतुर्वारंजुहुयात् तद्यथा ॐस्वाहा १ ॐश्रींस्वाहा २ ॐश्रींह्रींस्वाहा ३
ॐश्रींह्रींक्लींस्वाहा ४ ॐश्रींह्रींक्लींग्लौंस्वाहा ५ ॐश्रींह्रींक्लींग्लौंगंस्वाहा ६ गणपत
येस्वाहा ७ वरदवरदस्वाहा ८ सर्वजनंमेवशस्वाहा ९ मानयस्वाहा १० ततःसमस्तेन
ॐश्रींह्रींक्लींग्लौंगंगणपतयेवरदवरदसर्वजनंमेवशमानयस्वाहा अनेनचतुर्वारंहव
नंकुर्यात् एवमग्निसंस्कारंकृत्वा तस्मिन्कुण्डोपरिदेवतापीठार्चनंकृत्वादेवतामावाह्यश्रु
वौक्षाद्यावाहनादिकामुद्राःप्रदर्श्य वह्निरूपदेवतामुखेघृतेनमूलमंत्रेणपंचविंशत्या
हुतीर्दद्यात् तेनवह्निदेवतयोर्वक्त्रैकीकरणंभवति ततएकादशमूलेनाहुतीर्दद्यात्तेन
नाडीसंधानंभवति ततोदेवताहुतीनामेकैकाहुतिंचरेत् ततोमूलेनपुनर्दशाहुतीर्दद्या

तेननाडीसंधानेभवति ततोदेवतावाहनीनामेकैकाहुतिंचरेत् ततोमूलेनपुनर्दशाहुतीर्दद्या
प॰ त् ततःस्वकल्पोक्तद्रव्येणदशांशंजुहुयाद्धोमंसमाप्यपूर्णाहुतिंदत्वा होमावशिष्टाज्येनस्रुवं
त्रि॰ पूरयित्वापुष्पंफलंनिधायस्रुवेणाच्छाद्योत्थितस्सन्मूलेनवौषडंतेनहुत्वा ततःद्रव्येणाव
२२ र्णिदेवतानामेकैकाहुतिंदत्वादेवतास्वहृदिविसृज्यपुनः वन्हेर्जिह्वागमूर्तीनांपूर्ववद्धवनेहु
त्वाचाहुतिंहुत्वा ततःप्रोक्षणीजलैरग्निंप्रोक्ष्यानेनसंप्रार्थ्यविसृजेदिति ततःप्रार्थनामंत्रः
भोभोवन्हेमहाशक्तेसर्वकर्मप्रसाधक कर्मांतरेपिसंप्राप्तेसान्निध्यंकुरुसादरम् ततोऽग्नौ
पवित्रंनिक्षिप्य प्रणीतापुष्पंविदिक्षुब्रह्माणंविसृज्यकुशान्परिधीनग्नौनिक्षिप्यैवंहोमं
समाप्य तद्दशांशंतर्पणंकुर्यात् मूलंदेवतांतर्पयामिनमइतितर्पणम् मूलंदेवतांसिंच
यामिनमः ततोनानाविधैरन्नैर्ब्राह्मणान्तर्पयेत् तेभ्योदक्षिणांदद्यादितिहवनप्रकारः नि
त्यहवनंतुस्थंडिलेकृत्वापंचभूसंस्कारान्सतरोविद्धणादिसंस्कारान्कृत्वापूर्वंव्यस्ताभिःसमस्ता
भिर्व्याहृतिभिर्हुत्वापंचविंशतिसंख्यया मूलेनहुत्वातदंतेव्यस्ताभिस्समस्ताभिर्व्याहृतिभिर्हुत्वा
पूर्णाहुतिंकुर्यादितिसंक्षेपहवनम् ततःश्रीचक्रस्यवर्त्तदिक्षुईशानाग्नेयनैरृत्यवायुको
णेषुवटुकयोगिनीक्षेत्रेशगणेशेभ्योबलिंदद्यात् तत्रबलिमंत्राः एह्येहिदेवीपुत्रवटुक
नाथकपिलजटाभारभास्वरत्रिनेत्रज्वालामुखविघ्नान्नाशयनाशयसर्वोपचारसहितंबलिंगृ
ह्णगृह्णस्वाहा वंवटुकायनमः इतिवटुकमंत्रः ऊर्ध्वंब्रह्मांडतोवादिविगगनतलेनिष्कलेवा २२

तलेषापातालेवायवनसलिलयोर्यत्रकुत्रस्थितावा देवेपीठोपपीठादिषुचकृतपदाश्च
पदीपादिकेनप्रीतादेव्यःसदानःशुभबलिविधिनापात्तवीरेंद्रवेद्याः यायोगिनीभ्यःस्वाहा
इतियोगिनीबलिः क्षांक्षींक्षूंक्षैंक्षौंक्षः ॐ स्थानक्षेत्रपालेशसर्वकामंपूरयस्वाहा क्षंक्षेत्र
पालायनमः इतिक्षेत्रपालबलिः गांगींगूंगणपतयेवरदवरदसर्वजनंमेवशमानयस्वा
हा गंगणाधिपतयेनमः श्रेष्ठातर्जनीभ्यांवटुकबलिमुद्रा १ श्रेष्ठानामिकाभ्यांक्षेत्र
पालबलौ २ किंविष्ठकीकृतनामध्यागणनाथबलौ ३ अनामामध्यमांगुष्ठाभिर्योगि-
नीबलौ ४ एवंश्रीसुंदरींनित्यंपूजयन्विजितेंद्रियः नवाहंत्रियुतोसर्वान्कामानिष्टान्
वाप्नुयादितिनित्यपूजाप्रकारः अथप्रयोगोऽभिधास्यते नवलक्षजयेनास्यरुद्ररूपो
नरोभवेत् मल्लिकामालतीपुष्पैर्होमाद्वागीशतामियात् करवीरैर्जपापुष्पैर्होमा
न्मोहयतेजगत् कर्पूरकुंकुमकस्तूरीहवनेनकामाधिकोभवेत् चंपकैःपाटलैर्हो
माजगत्सर्ववशेवजायते लक्षाहोमोराज्यदायीमधुनोपद्रवक्षयः दध्याज्यदुग्ध
मधुभिःक्रमाद्धोमादवाप्नुयात् आरोग्यंसंपदोग्रामंयवनेशर्करयासुखम् कमलैर्धन
संपत्तिर्दाडिमैराजवश्यता लाजैस्त्रियामातुलिंगैस्तुवश्याकरंगजैःफलैः शूद्राःकूष्मां
डसंभूतैर्वश्याः स्युरविराड्डुतैः पनसानांलक्षहोमाद्धाप्याःस्युश्चक्रवर्तिनः द्राक्षा
फलैरिष्टसिद्धीरमाभिर्मंत्रिणोवशाः नारिकेरैस्तुसंपत्तिस्तिलैस्सर्वेष्टसिद्धयः

त्रि॰ प॰ २३

गुग्गुलैर्हुतैः रुग्विनाशः स्यात्सर्वैर्हुतैः शार्करागुडैः पायसैर्यवपान्याशिर्बैल्वकैः प्राणिनो वशाः प
कैश्मूतफलैर्होमाल्लक्ष्मामान्नाह्वयावशा लवणैः राजिकायुक्तैर्होमोऽड्डविनाशनः कर्वीरहो
मात्तूमतेवाकृन्तितेनरोगविरात् करंजफलहोमेनभूतप्रेतादयोवशाः बिल्वैः स्यादतुलाल
क्ष्मीर्बिल्वहुतैः सर्वकामयः घृतहोमाद्दीप्सितान्सिः प्रोन्तिः स्यात्तिलतंडुलैः किंबहूक्तेन॰
सर्वेष्टसाधिकासंदरीनृणां इति श्रीविकृटार्चनपद्धतिसमाप्ता ॥ शुभमस्तु हरिॐ वासुदेव॰

23